

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVĪZE** UN **LATVIJA**

2017. gada 15. – 21. jūlijs

Nr. 26 (1492)

Lasiet tīmeklī
www.brivalatvija.lv

Latvijas lielizmēra karogs uz AB dambja

Tā šis milzu karogmasts ar tajā plīvojošo Latvijas karogu izskatās no putna lidojuma // Publicitātes foto

5. jūlijā uz AB dambja uzstādīts monumentālā Latvijas karoga masts, kuŗā pirmo reizi arī pacelts Latvijas karogs, informē biedrība *Latvijas karogs*.

Karoga masta svars pārsniedz 14 tonnas. Tas balstīts uz sešiem dzelzsbetona pāļiem 75,3 kubikmetru apmērā, kas ieurbti 24 metru dziļumā līdz dolomīta slānim. Virs pāļiem izbūvēts

monolīti betonēta dzelzsbetona pamatu režģzogs 47,5 kubikmetru apmērā, kas kalpo par pamatu karoga mastam. Līdz objekta nodošanai lietošanā norisinājās testēšanas darbi. Pro-

jekta *Latvijas karogs* realizēšana galvaspilsētā īstenota ar privātu ziedojumu atbalstu, nepiesaistot valsts un pašvaldību līdzekļus, norāda biedrība *Latvijas karogs*.

Ārzemju latvieši stāda bērzus Brīvdabas muzejā

Simbolisku dāvanu Latvijas valsts simtgadei 5. jūlijā pasniegta Amerikas latviešu apvienības jaunieši, katrs iestādot pa bērzam Etnografiskā brīvdabas muzeja alejā. Tā viņi Latvijā pabeidza savu vasaras praksi, kuŗas laikā iegūta darba un dzīves pieredze un apcerētas iespējas palikt te uz pastāvīgu dzīvi.

Amerikas latviešu apvienība jau trešo gadu rīko vasaras praksi, piedāvājot daudzpusīgi iepazīt Latviju, lai veicinātu ārvalstīs dzīvojošu latviešu jauniešu atgriešanos. Šogad praksē piedalījās 11 Amerikas latvieši vecumā no 19 līdz 29 gadiem. Vasaras prakses programma tiek īstenota sadarbībā ar Latvijas Kultūras

ministriju par Amerikas latviešu apvienības līdzekļiem. Ir liela interese Ziemeļamerikas un Austrālijas latviešu jauniešu vidū. Latvijā praktikantus labprāt pieņem gan kultūras un izglītības iestādes, gan tehnoloģiju uzņēmumi un sabiedriskas organizācijas. Vairāki jaunieši iziet praksi Brīvdabas muzejā.

Laikā, kad liela daļa iedzīvotāju izbraukuši un prom došanās tema joprojām ir aktuāla jauniešu vidū, ārzemju jauniešu dzīvošana un darbošanās Latvijā ir ļoti nozīmīga, atzīst programmas koordinātori. Pēc pirmā vasaras prakses projekta divi jaunieši palika pastāvīgi dzīvot un strādāt Latvijā.

Latvijas
simtgades
karoga ceļš
(2. lpp.)

Par “oligarchu
sarunām” jeb
Latvijas
Votergeita
(5. un 7. lpp.)

Jauna grāmata
par Latvijas
mūzikas dzīvi
(6. un 9. lpp.)

Kā rit dzīve
Rojā?
(8. lpp.)

Taps
piemineklis
Zēdelgemā
(10. lpp.)

Mūsējā
Ostapenko
Vimblonā
(12. lpp.)

Jāņos – lepnums par savu dzimteni un kultūru

TERĒZE BOGDANOVA

Jau otro gadu pēc kārtas Daugavas Vanagu fonda īpašums *Straumēni* uz trim dienām kļuva par mazo Latviju Anglijas vidienē, kur *Bērzes Strazdi* pulcēja vairāk nekā trīs tūkstošus latviešu uz ikgadējām Jāņu svinībām. Šī lielā tautiešu pulcēšanās un Jāņu svinēšana vienkopus bija kā cieņas izrādīšana tiem trimdas latviešiem, ar kuŗu pūlēm *Straumēni* tapa un tika iekopti kā latviešu kopā sanākšanas un latviešu kultūras uzturēšanas vieta. Pirmām kārtām jau šī cieņa bija no svētku organizatoru – *Bērzes Strazdu* puses, jo jau sesto gadu, bet otro gadu *Straumēnos*, viņi ziedo savus personīgos svētkus, lai radītu Jāņus tūkstošiem tautiešu.

Arī šogad *Bērzes Strazdi* bija lieliski iekopuši svinību vietu – lielo pļavu iepretim *Straumēnu* muižas ēkai, kur bija nozīmētas telšu vietas, lielā skatuve, telts

Runā Aivars Sinka // Foto: Zigmārs Kuprišs

nakts ballītei un tirgotāju teltis, kā arī skaisti izzīmēta Latvijas kontūra, kuŗas vidū lielais ugunskurs simbolizēja galvaspilsētu. Savukārt blakus muižas ēkai bija tapis skaists "Līgo sētu" ciemats, kuŗa vidū no siena ķīpām bija izveidots latvisko zīmju laukums, kur mazā-

kajiem līgotājiem jo īpaši patika spēlēties. Šogad jo īpaši līgotāju vidū bija manāma patriotiskā noskaņa kā apģērbu, tā arī tautisko aksesuāru izvēlē.

Svētku atklāšanas aktivitāte "Izskrien Latviju" pulcēja tautiešus ar Latvijas karogiem rokās un ka-

rogu zīmējumiem uz vaigiem. Lepnums par savu dzimteni un savu kultūru bija īpaši izjūtams. Tirgotāju teltis, kur tika piedāvātas tautiskās rotas un aksesuāri, bija jo īpaši gaŗas rindas, savukārt vispopulārākā bija Jāņu zaļu telts, kur līgotāji pirka, pasūtīja un pat paši pina vainadziņus. Pat tie līgotāji, kuri padsmī gadus nebija pinuši vainagus, nespēja tai pāiet garām, neapstājoties un neuzpīnot savu galvasrotu. Organizatori bija radījuši vietu – salīņu Anglijas vidienē –, kur kaut dažas dienas latvieši var atrast sev tikamo un saistošo no latviešu kultūras: vai tā būtu iespēja kopā būt ar saviem tautiešiem, latvisko tradīciju izziņāšana dažādajās "Līgo sētās", Latvijas populārās mūzikas vai tautiskā koncerta "Lielkoncerts "Skroderdienas *Straumēnos*" baudišana.

Aizkadŗā svinētājiem palīka tie gaŗie mēneši, kuŗu laikā tika plā-

noti svētki un nedēļa pirms svētkiem, kad tika iekopta svinību vieta. Šīs pūles ir mazas, bet saliedētas komandas darbs, kas vairākiem tūkstošiem līgotāju sniedza neaizmirstamus svētkus. Ir viegli kritizēt, bet daudz grūtāk darīt, un jau sesto gadu *Bērzes Strazdi* uzcītīgi pierāda, kā, spītējot kritiķiem, radīt lielisku pulcēšanās vietu un latviešu svētku svinības, padomājot par katru sīkumu, lai svinētājiem būtu svinības bez liekiem satraukumiem.

Vēlreiz paldies *Bērzes Strazdiem* par lieliskajiem Jāņiem un par to, ka ar viņu pūlēm *Straumēnos* atkal pulcējas tautieši tūkstoši, apliecinot DVF valdes priekšsēŗa Aivara Sinkas teikto – *Straumēni* ir latviešu īpašums, un tas tika iekopts ar domu par latviešu kopā sanākšanu.

Sirsnīgā pateīcībā un cerot uz tikšanos jūsu nākamajās Jāņu svinībās.

Latvijas simtgades karoga ceļš Lielbritanijā

LILIJA ZOBENS

Latvijas simtgades karoga ceļš pie mums Lielbritanijā sākās ar karoga pārvešanu no Dublīnas, kur tas tika uzticēts man un manam vīram Latviešu reģionālo kultūras svētku Eiropā nobeiguma dievkalpojuma 1. maijā. Pamatīgi satīts caurspīdīgā plēvē, tas nonāca Stansedas lidostā bez problēmām.

Anglijā simtgades karogs pirmo reizi pacēlās Baltā galdauta svētkos 4. maijā Londonas Daugavas Vanagu nama zālē. Skaistā, svinīgā un sirsnīgā sarīkojumā piedalījās Londonas latviešu koris, tautas deju kopas "Salinieki" un "Jautrais pāris", Londonas latviešu skolas bērni un četri deklamētāji. (Programma 1. pielikumā.) Oficiālās daļas beigās visi klātesošie tika aicināti uz cienastu pie baltajiem galdautiem.

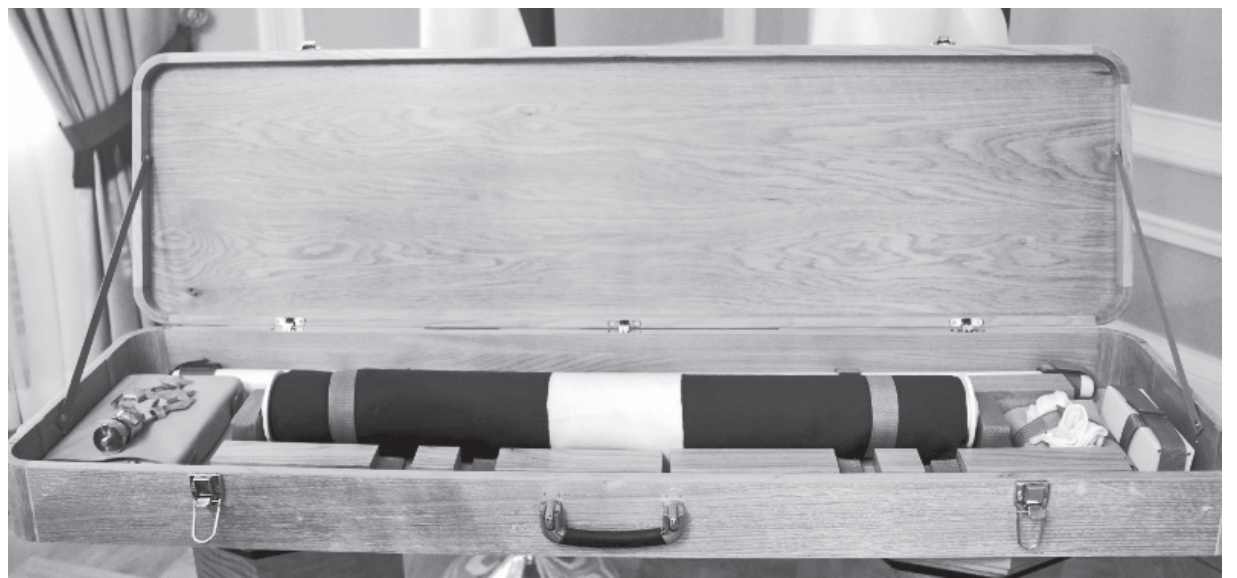
Sestdien, 6. maijā, karogs devās uz Pīterboro (*Peterborough*) uz latviešu skoliņas – Pūcītes Akadēmijas – Baltā galdauta svētku sarīkojumu. Tas iesākās ar referātu par latviešu trimdu, ko bija sagatavojusi un nolasīja Inese Auziņš-Smīta. Vietējie latvieši bija konstatējuši, ka tie nezināja nekā par latviešu bēgļiem pēc Otrā pasaules kara un īpaši lūdza Inesei pastāstīt par šo mūsu vēstures daļu. Referāts bija ilustrēts ar daudzām bildēm no Ineses personīgā arhīva un izraisīja lielu interesi. Tam sekoja karoga godināšana un koncertiņš, kuŗa piedalījās Lesteras (*Leicester*) skoliņas bērni un Pūcītes Akadēmijas bērni, lieli un mazi, un beidzās ar cienastu pie baltajiem galdautiem.

Nakamajā dienā (7. maijā) simtgades karogs tika godināts Bradfordas Baltā galdauta svētkos Bradfordas Daugavas Vanagu namā. Pēc īsa svētbriŗa, māc. Dairas Vāveres vadībā, karogu godināja ar Latvijas himnu un īpaši skaistu un sirsnīgu programmu, kuŗa piedalījās ne tikai latviešu skolas "Saulspuķe" bērniņi, folkloras kopa "Dūdālnieki" un tautas deju kopa "Kamolīņš", bet arī vietējie amatier-teātra kopa ar gaumīgi izstrādātu Tautasdziesmu kompozīciju. Kā jau ierasts, sarīkojums beidzās ar

dziesmām un cienastu pie baltajiem galdautiem.

13. maijā karogs nolaidās Korbijas pilsētīņā (*Corby*), kur senāk dzīvoja daudz latviešu, kas strādāja vietējās tērauda fabrikās. Latviešu sabiedrība toreiz bija rosīga ar savu draudzes namu, tautas deju kopu "Pērkonītis", daiļamatnieku kopu, Daugavas Vanagu nodaļu utt. No "vecajiem" palicis tikai pāris ģimeņu, bet jauniebraucēju ir daudz, kas savukārt sāk rosīties. Latviešu skola "Dzintariņi" bija izkārtojusi skaistu Mātes dienas sarīkojumu ar karoga godināšanu un priekšnesumiem: bērni bija iemācījušies dzejoļus, apsveica savas māmiņas ar paŗgatavotiem apsveikumiem un goda viesus ar ziediem. Sarīkojumā arī piedalījās "Straumēnu" skolas bērni, "Kokļu zapte" un jaundibināta tautas deju kopa "Jaunais Pērkonītis" – prieks, ka Korbijā atkal dejoj! Sarīkojuma turpinājumā Ilze Gricus (DVF valdes locekle) pastāstīja par Daugavas Vanagu organizāciju un tās nozīmi mūsu laikos.

Ja man ir prieks par skaistiem skoliņu sarīkojumiem un priekšnesumiem, man ir īpaŗš prieks, ka Latvijas simtgades karogs ir iedvesmojis latviešu māmiņas dibināt jaunu latviešu skoliņu. Latviešu skoliņas "Burtnieki" atklāšanas sarīkojums notika 20. maijā Vulverhamptonā (*Wolverhampton*). Bija sanākuŗas daudzas latviešu ģimenes godināt simtgades karogu, piedalījās bērni no Burtonas latviešu skoliņas "Sprīdītis" un meitenes no jaundibinātas tautas deju kopas "Sakta" no Birmingamas. "Burtiņu meita" palīdzēja mazākajiem bērniem izvilkēt burtiņus no sava groza un izveidot jaunas skoliņas nosaukumu "Burtnieki". Sarīkojumā piedalījās Rani Gundhu (vecākā aziātu policiste Birmingamas rajonā) no Vulverhamptonas centrālā policijas iecirkņa: tā ne tikai apsveica klātesošos, bet arī pastāstīja, kur var vērsties meklēt palīdzību vajadzības gadījumos. Klausītājus arī apsveica Latvijas goda konsule Birmingamā Kārena Treisi (*Karen*

Latvijas simtgades karogs, ko audusi Cēsu tekstilmāksliniece Dagnija Kupce, īpaŗā futlārī, kuŗā apceļoja visu pasauli

Tracey). Jaunai skoliņai novēlam veiksmi un panākumus latviešu bērnu izglītībā!

"Straumēnu" skoliņa svinēja savu pirmā mācību gada nobeigumu ar jauku sarīkojumu "Straumēnos" 27. maijā. Te tieŗām varam priecāties, ka skolas bērni, mazi un pat ļoti mazi, stāvot pie karoga, visi zināja vārdus mūsu valsts himnai! Sarīkojums nebija gaŗš, bet ļabi izdomāts: redzējam atkal "Sakta" meitenes no Birmingamas, un priecājāmie par bērnu dzejoliŗiem un sveicienu Latvijai!

Gaŗākais ceļš karogam bija jā-mēŗa uz Edinburgu, Skotijas galvaspilsētu, 3. jūnijā. Karogs te arī iedvesmojis vietējās meitenes dibināt jaunu latviešu biedrību Skotijā – LaBS –, kāda vēl nav bijusi! Mākslinieks Rūdolfs Plēpis bija cerējis piedalīties šajā sarīkojumā, bet ģimenes apstākļu dēļ nevarēja ierasties. Bet jaundibinātais vokālais ansamblis "Dadzis" veiksmīgi aizpildīja šo robu ar savām skanīgām balsīm un skaistām dziesmām. Vēstnieces Baibas Braŗes apsveikumu nolasīja braŗšais vīrs Uģis, kas arī nolasīja vairākus dzejoļus un veiksmīgi novādīja visu sarīkojumu. Noskatījāmie video prezentāciju par Edinburgas latviešu nodarbībām līdz šim, Ilona Kalniņa pastāstīja par

jaunās biedrības plāniem un iecerēm, un "Dadzis" beidza oficiālo daļu ar savu paŗu uzrakstītu dziesmu "Aiz trejdeviņiem kalniem". Novēlam spēku un izturību biedrības dibinātājiem, un lai latviešu saime Skotijā zeļ un zied!

Tuvojoties sava ceļa beigām, karogs pacēlās Burtonā, skoliņas "Sprīdītis" izlaidumā un teātra kopas "Strops" izrādē sestdien, 10. jūnijā. Abas kopas atzīmēja 5 gadu pastāvēšanas svētkus, un uz šo nozīmīgo sarīkojumu bija pulcējuŗies daudz vietējo tautieŗu. Priekšnesumi bija daudzi un dažādi – ieskaitot jaunā vokālā ansambla no kaimiņpilsētas Dārbijas (*Derby*) pirmo publisko uzstāŗanos, skolas bērnu dziesmiņas un dejas, un citi mūzikāli kārumi. Teātra izrādē – par "isto ligoŗanu" – parādīja saldskābu skatienu uz mūsu Jāņu tradīcijām un ģimenēm, un kādā līmenī tās nonākuŗas modernos laikos.

Karoga pēdējā pacēŗšanās bija

Londonas latviešu skolas izlaidumā svētdien, 11. jūnijā. Šī skola ir vienīgā latviešu skola Lielbritanijā, kas pastāvējusi bez pārtraukuma jau 67 gadus. Izlaidums, kā vienmēr, ir jauks un mazliet sērīgs notikums skolas absolventiem, bet pilns prieka un sajūsmas par padarīto darbu. Ziedu klēpji tika dāvināti absolventiem, skolotājiem un vecākiem kopā ar skolas lielsko izdevumu "Īsā pupa". Man liekas, ka skolas bērni ilgi atcerēsies tieŗi šo izlaidumu, jo viņus apciemoja Latvijas simtgades karogs. Un tad tas devās tālākā ceļā uz Eslingenas dziesmu svētkiem...

Mīlzīgs paldies visiem uzņēmiģiem tautieŗiem, kas izkārtoja brīniŗķīģus sarīkojumus savās skolās un biedrībās! Esmu pārliecināta, ka visi bērni un jaunieŗi, kas piedalījās karoga ceļa sarīkojumos, to atcerēsies un teiks – jā, es biju klāt, kad pie mums viesojās Latvijas simtgades karogs! Dievs, svēti Latviju!

Sabiedrības integrācijas fonds

Publikācijas šai numurā sagatavotas ar Sabiedrības integrācijas fonda finānciālu atbalstu no Latvijas valsts budŗeta līdzekļiem.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Eiropas latviešu apvienībai pievienojas Spānijas latviešu biedrība

6. jūlijā Eiropas latviešu apvienība (ELA) kļuva par vēl vienu biedru bagātāka, tajā kā asociētajam biedram iestājoties Latviešu biedrībai Spānijā. ELA priekšsēdis Kristaps Grasis ir gandarīts, ka Eiropā jaušama arvien aktīvāka latviešu biedrību veidošanās un savstarpējā sadarbība: "Mēs augam ne tikai skaitā, bet arī varēšanā. ELA sūtība ir vienot Eiropas sabiedriski aktīvos latviešus kopīgā dzīvē, domās un darbos, stiprinot viņu saikni ar Latviju arī pāri robežām. Spānijas latvieši būs svarīgs partneris Eiropas dienvidos."

Latviešu biedrība Spānijā ir dibināta 2012. gadā Madridē, lai pulcinātu kopā Spānijā mītošos latviešus un citus, kam ir interese par Latviju, tās kultūru, valodu, tradīcijām un citiem tematiem, kas saistīti ar mūsu zemi. Kopš dibināšanas biedrība ir rīkojusi daudzus sarīkojumus Madridē un arī ārpus tās, cenšoties iesaistīt arī pārstāvjus no citiem plašās Spānijas reģioniem. Lai sniegtu atbalstu jaunu un topošu diasporas biedrību aktivitātēm Eiropā, īpaši tās austrumu kaimiņreģionā, ELA ar SIF atbalstu šoruden uz pieredzes apmaiņas un sadarbības semināru Milānas apkaimē aicinās to pārstāvjus un aktīvistus.

Vējonis iepazīstinājis Trampu ar Latviju svarīgiem jautājumiem

Trīs jūru samītā Varšavā pulcējās 12 Centrālās un Austrumeiropas valstu vadītāji, kā arī ASV prezidents Donalds Tramps. Valsts prezidents Raimonds Vējonis iepazīstināja ASV prezidentu Donaldu Trampu ar Latviju svarīgiem jautājumiem, aģentūru LETA informēja Valsts prezidenta kanceleja.

Trīs jūru samītā

Kā skaidro kanceleja, oficiāla divpusējā tikšanās nav notikusi, tomēr Vējonis ASV prezidentu iepazīstināja ar Latviju svarīgiem jautājumiem ASV un Eiropas Savienības (ES) attiecībās. Tramps savā runā Varšavā paziņoja, ka ASV stingri atbalsta NATO līguma piekto pantu, kas paredz kolektīvo aizsardzību. ASV prezidents uzsvēra, ka, pateicoties viņa stingrajai nostājai, vairākas Ziemeļatlantijas alianses dalībvalstis ir palielinājušas izdevumus aizsardzībai un ka tie jāturpina palielināt.

Kanadā akreditēts pirmais Latvijas aizsardzības atašejs

6. jūlijā Otavā, Kanadā, notika 1. ranga aizsardzības atašeja pulkvežleitnanta Agra Ozoliņa akre-

ditācijas vizīte Kanadas Aizsardzības ministrijā un Kanadas Bruņoto spēku stābā. Pulkvežleitnants A. Ozoliņš ir pirmais Otavā rezidējošais Latvijas aizsardzības atašejs Kanadā. Pulkvežleitnants A. Ozoliņš pastāvīgi darbosies Kanadā, sekmējot divpusējās attiecības un veicinot sadarbību aizsardzības jomā. Akreditācija notiek laikā pēc tikko notikušās Kanadas vadītās NATO paplašinātās klātbūtnes Latvijā kaujas grupas ierašanās Latvijā. NATO paplašinātās klātbūtnes Latvijā kaujas grupu vada Kanada, un to veido vairāk nekā 1000 karavīru no Albānijas, Itālijas, Kanadas, Polijas, Slovēnijas un Spānijas.

Pulkvežleitnants Agris Ozoliņš

Dienestu Latvijas Nacionālajos bruņotajos spēkos (NBS) pulkvežleitnants Agris Ozoliņš uzsāka 1992. gadā Zemessardzē. Dienesta laikā viņš ieņēmis vadošus amatus Sauszemes spēkos, Mācību vadības pavēlniecībā, NBS Apvienotajā stābā, kā arī pildījis dienesta pienākumus Latvijas Aizsardzības ministrijā.

Akreditācijas vizītes laikā notika vairākas tikšanās ar Kanadas Aizsardzības ministrijas un bruņoto spēku vadības pārstāvjiem, kur tika pārrunātas divpusējās sadarbības attīstības iespējas militārajā jomā. Aizsardzības atašeja akreditācija būtiski iezīmē jaunu posmu Latvijas un Kanadas militārajā sadarbībā.

Latvijas armijas dzimšanas diena

Latvijas armija tika izveidota 1919. gada 10. jūlijā, apvienojot Atsevišķo brigādi ar Ziemeļlatvijas brigādi. Dažus mēnešus vēlāk, 1919. gada 11. novembrī, šī jaunizveidotā armija atbrīvoja Rīgu no Bermontiešu karaspēka. 1919. gadā pēc Cēsu kaujām, kad Ziemeļlatvijas brigāde kopā ar igauņiem pilnībā sakāva vācbaltiešu landesvēru un vācu Dzelzs divīziju, 3. jūlijā tika noslēgts Strazdumuižas pamiers un 6. jūlijā Ziemeļlatvijas brigāde ienāca Rīgā, kur viņus sagaidīja Dienvidnieki. 10. jūlijā tika izdota pavēle Nr.1 Latvijas armijai, ar kuŗu ģenerālis Dāvids Simanons paziņoja par savu stāšanās Latvijas armijas virspavēlnieka amatā.

10. jūlijā Latvijas armija svinēja 98. dzimšanas dienu. Aizsardzības ministrija aicināja ikvienu

valsts iedzīvotāju piedalīties armijas dibināšanas gadadienai veltītajā akcijā "Pasveicini karavīru!". Aizsardzības ministrija aicināja – ja Tavš radnieks, draugs, kaimiņš vai cits pazīstams cilvēks ir Nacionālo bruņoto spēku karavīrs vai zemessargs, iepriecini viņu armijas dzimšanas dienā ar sirsniņu sveicienu. Tie var būt ļoti labi vārdi izsiņā, telefona zvans, sociālā tīkla profilā ievietots sveiciens, sen neredzēta cilvēka apciemojums vai jebkuŗš cits patīkams pārsteigums pēc Tavas izvēles. Latvijas armijas dzimšanas dienā atkārtoti norisinājās zibakcija "Esmu zemessargs", kuŗā zemessargi tika aicināti iespēju robežās 10. jūlijā ierasties darba vietā lauka formastērpos, demonstrējot, cik daudz Latvijā ir zemessargu.

Astanā, pasaules izstādē Expo 2017, atklāj Latvijas dienu

Izstādē Expo 2017, kas notiek Kazachstānas galvaspilsētā Astanā, 9. jūlijā notika Latvijas nacionālā diena. To ar uzrunu atklāja Valsts prezidents Raimonds Vējonis, bet tad ar stundu garu programmu uzstājās latviešu mūziķi.

Nacionālās dienas atklāšanas laikā uz Expo centrālās skatuves, skatot mūsu valsts himnai, tika pacelts Latvijas karogs // Foto: Alens Līdaks

"Latvijas bagātība ir tās cilvēki un viņu zināšanas. Mūsu ambīcijas nākamajos gados ir kļūt par Data Driven Nation, kur, vairojot datu pieejamību un izmantošanu, kā arī attīstot inovācijas, būs iespējams radīt viedās tehnoloģijas. Tehnoloģijas, kas noteiks valstu attīstību nākamajos gadu desmitus," uzsvēra Valsts prezidents Raimonds Vējonis. EXPO Astana 2017 Latvijas paviljona vadmotīvs ir "Energija ir mūsu dabā" (Energy is in our nature). Izstādes apmeklētāji var iepazīt Latvijas dabas bagātības, zaļo enerģiju un mūsu iespējas radīt augstu pievienoto vērtību. Latvijas paviljona direktors Ansis Egle stāsta, ka Expo 2017 Kazachstānā notiks līdz 10. septembrim un šogad tā tema ir nākotnes enerģija: «Šī gada Expo tema ir nākotnes enerģija. Šajā kontekstā mums arī daudzi uzņēmēji piedalās un rāda to, kādā veidā tiek domāts un kādā veidā tiek risināti jautājumi par un ap enerģiju. Tajā skaitā enerģijas prātīga izmantošana, enerģijas transports, enerģijas taupīšana un daudzi citi enerģijas aspekti. Piemēram, viena no lietām, kas ir izstādīta arī paviljonā, ir Latvijas Dzelzceļa inovatīvā ūdenraža darbināta manevru lokomotīve, kas ir jaunums enerģijas izmantošanā un rāda, kādā veidā var taupīt ener-

ģiju, izmantojot mūsdienīgas tehnoloģijas.

Valsts prezidents godina koncentrācijas nometnes upurus Kazachstānā

Valsts prezidents Raimonds Vējonis vizītes laikā Kazachstānā nolika ziedus, godinot no staļiniskā terora cietušās Latvijas sievietes bijušajā Alžir koncentrācijas nometnē Akmoļinskas pilsētā.

Pie piemiņas plāksnes komunistiskā terora upuriem Kazachstānā

Alžir bija galvenā PSRS nometne, kur tika izsūtītas represiju laikā notiesāto tuvākās radniecības. No 1938. līdz 1953. gadam kā "dzimtenes nodevēju" sievas, māsas un meitas ieslodzījumā atradās vairāk nekā 100 sievietes no Latvijas. Pavisam nometnē bija vairāk nekā 18 000 sievietes un viņu bērni, daudzi no kuŗiem gāja bojā necilvēcīgajos apstākļos. "Apmeklējot memoriālu, paudu pateicību par to, ka Kazachstānā tiek godināti totalitārā režīma upuri, jo ir svarīgi neaizmirst pagātnei, lai būtu iespējama attīstība nākotnē," sacīja Valsts prezidents.

Tallinā uzsver drošības stiprināšanu reģionā

10. jūlijā Tallinā norisinājās regulārās Baltijas valstu Ārlietu ministriju politiskās konsultācijas. Igaunijas Ārlietu ministrijas valsts sekretāra vietnieka politiskajos jautājumos pienākumu izpildītājs Pauls Tēsalu Tallinā uzņēma Baltijas valstu kolēģas – Latvijas Ārlietu ministrijas politisko direktoru Andri Pelšu un Lietuvas ārlietu viceministru Darju Skuseviču. Tikšanās notika Igaunijas prezidentūras laikā Baltijas Ministru padomē. Konsultācijās tika pārrunāti aktuālie drošības politikas jautājumi, īpašu uzmanību pievēršot drošības stiprināšanai reģionā, tostarp enerģētikas jomā. Puses bija vienprātīgas, ka svarīgi turpināt īstenot uzsāktās apņemšanās Eiropas Savienības sadarbību drošības un aizsardzības spēju attīstīšanai. Tāpat tika uzsvērtā transatlantiskās vienotības nozīme pārrunātās Eiropas Savienības Austrumu partnerības politikas aktualitātes un rudenī gaidāmais samits. Latvija īpaši novērtē Igaunijas vēlmi turpināt Austrumu partnerības politikas īstenošanu savas prezidentūras laikā ES Padomē. Šogad Igaunija ir prezidējošā valsts Baltijas Asamblejā un Baltijas Ministru padomē. Igaunijas prezidentūras prioritātes ir drošības stiprināšana reģionā, reģionālā enerģētikas tirgus un reģiona transporta savienojumu attīstība, tostarp Rail Baltica attīstība.

Mārtiņš Rītiņš pamet restorāna Vincents vadītāja amatu

Restorānu Vincents no 1. jūlija turpmāk vadīs vīzīnis Raimonds Tomsons, aģentūru LETA informēja līdzšinējais restorāna direktors un šefpavārs, biedrības Slow Food Rīga prezidents Mārtiņš Rītiņš.

Rītiņš skaidroja, ka pēc 23 gadu gadiem restorāna direktora un šefpavāra amatā ir izlēmis veikt izmaiņas savā dzīvē, tādēļ nodod restorāna vadības grožus Eiropas čempionam vīzīnībā Raimondam Tomsonam.

Rītiņš restorānu vadījis kopš tā dibināšanas 1994. gadā. Šajā laikā viņš saņēmis Igaunijas Terra Mariana Krusta ordeni, kā arī Nīderlandes un Beļģijas Karaļnamu ordeņus, un Latvijas Triju zvaigžņu V šķiras ordeni. Rītiņš divkārt atzīts par Gada cilvēku tūrismā un 2014. gadā – arī par Gada šefpavāru. Tajā pašā restorāna tuvākajiem plāniem, Rītiņš atbildēja, ka Tomsons ir ļoti pieredzējis nozares pārstāvis, uzsverot, ka restorānā viss turpināsies kā iepriekš. "Tagad vēlos atpūsties, ceļot pa pasauli un apceļot Latvijas laukus," sacīja Rītiņš.

Restorāns Vincents četrus gadus pēc kārtas Latvijas labāko restorānu topā Ekselence 30 ieņem pirmo vietu. "Turpinot iesākto, mans izaicinājums tagad ir ievest Vincentsu Ziemeļeiropas labāko restorānu līgā," sacīja Tomsons. Savukārt uz jautājumu par iespējamām izmaiņām restorānā Tomsons atbildēja, ka paplašinās piedāvāto vīnu klāstu. Savukārt restorāna pedantiskā pieeja darbam un tieksme uz aizvien augstāku kvalitāti nemainīsoties.

Baltijas bundzinieku saiets 2017

Grīziņkalnā Baltijas valstu bundzinieku saietā pulcējās aptuveni 300 bundzinieku, vēsti Ghetto Media house. 9. jūlijā Rīgā, Grīziņkalnā, notiks Baltijas bundzinieku samits. Tas ir vienīgais bundzinieku saiets, kura laikā visas dienas garumā notiek dažādas bundziniekiem saistošas aktivitātes, taču kulminācija ir vakara koncerts, kuŗā bundzinieki sinhroni izpilda dažādus ritmus un dziesmas. Baltijas bundzinieku saieta laikā visi 300 bundzinieki sinhroni izpildīja vairākus ritmus un dziesmas.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Bundzinieks un sarīkojuma organizators Andžejš Grauds norādījis, ka "Baltijas bundzinieku samits ir kā sniega pika, kuŗa tikko sākusi velties no kalna un pavisam drīz pārvērtīsies lavīnā". No šķietami utopiskas idejas Baltijas bundzinieku samits ir kļuvis par lielāko bundzinieku pulcēšanos Ziemeļeiropā. Šis notikums ir atvērts ikvienam, kuŗš kaut pat nedaudz ir saistīts ar bungām un ritmu. Ārpus kopējā un iespaidīgā samita dalībnieku bungu priekšnesuma Baltijas bundzinieku samitā bija pieejamas Latvijā un Baltijā zināmu bundzinieku meistarklases, dažādi priekšnesumi, bundzinieku krāmu tirgus un dažādi konkursi, tostarp arī Bundzinieku rings.

2017. gadā samits pulcēja vairāk nekā 300 dalībnieku, kā arī aptuveni 2000 sarīkojuma apmeklētājus. Sarīkojuma prioritāte ir jauno bundzinieku iesaiste mūzikālajā piedzīvojumā, kas ir vienīgais šāda tipa saiets ne tikai Baltijā, bet arī visā Ziemeļeiropā. Šajā gadā sarīkojums bija paredzēts īpašs, jo tā sasaiste ar Latvijas valsts svētkiem pārtapa par "Valsts svētku iesildīšanu". Baltijas bungu samits ir kustība, kas ir kā veltījums visiem bundziniekiem Baltijas valstīs, kas izkropuši bungu spēles prasmi un nodevuši savas zināšanas nākamajām paaudzēm.

Senās mūzikas festivāls

Starptautiskais Senās mūzikas festivāls ir vasaras šarmantākais, elegantākais un smalkākais notikums Latvijā. Festivāla koncerti notiek Rīgas baznīcās un koncertzālēs, kā arī Rundāles pili.

Senās mūzikas festivālā skan Persela, Vivaldi, Telemana, Gluka, Hendeļa u. c. baroka dižgaru meistardarbi. Krāšņie tērpi, autentiskie instrumenti un baroka arhitektūra kopā rada neatkārtojamo klātbūtnes efektu. Festivāla nobeiguma koncerts Rundāles pils parkā ik gadu pulcē tūkstošiem klausītāju, kas vēlā vakara stundā ļauj baroka mūzikas valdzinājumam un 12 000 ziedošu rožu krūmu smaržai.

Daugavgrīvas cietoksnī notiek kultūras festivāls Komēta

Komēta ir unikāls un izglītojošs brīvdabas festivāls, sociāls

un kulturāls eksperiments, kas aicina cilvēkus ieraudzīt neredzamo un praktizēt brīvību caur mūziku, dejošanu, lekcijām, darbnīcām, performancēm, laikmētīgo cirku un sarunām. Tas notiek Daugavgrīvas cietoksnī – uz salas zvaigznes formā. Tā ilgtermiņa mērķi ir atdzīvīnāt Daugavgrīvas cietoksnī kā vietu kultūrai un veicināt vietējo kopienu integrāciju un sadarbību. Šī gada festivāla vadmotīvs ir – ieraudzīt neredzamo, tāpēc Komētā nebūs līdz šim festivālos pierastās skatuves, bet gan septiņi savstarpēji saturiski vienoti ciemati, kuŗos satiksies mūziķi un mākslinieki no visas pasaules. Cirka ciematā sastapsies vienpadsmit laikmētīgā cirka mākslinieki no Spānijas, Francijas, Polijas, Igaunijas un Latvijas, lai radītu īpašu, Daugavgrīvas cietokšņa iedvesmotu, cirka izrādi. Katru dienu viņi vadīs meistarklases dažādās cirka teknikās, kā arī demonstrēs monoizrādes. Biesentaies zvaigžņu ciemats pulcēs aptuveni četrdesmit cilvēku lielu kopienu no Berlīnes, kas sev līdzī vedīs skaņas sistēmas, gaismas instalācijas un mūzikus, lai dalītos ar Latvijas publiku ne tikai ar pārsteidzošiem priekšnesumiem, īpašu auru un mūziku, bet arī ar idejām, kā neiespējamo padarīt iespējamu.

Pirmo reizi Jūrmalā – pasaules roka leģenda Kriss Normens

21. jūlijā, festivāla Laima Rendez Vous Jūrmala ietvaros, pirmo reizi uz Dzintaru koncertzāles skatuves kāps pasaules rokmūzikas skatuves leģenda Kriss Normens, lai izpildītu savus lielākos hitus. Kriss Normens grupas Smokie sastāvā bijis līdz 80. gadu vidum, un šajā laikā radīti daudzi lieliski hiti, kuŗi joprojām ir radio atskaņošanas sarakstos un ir rokmūzikas pasaules neatņemama sastāvdaļa. Concertā klausītājus priecēs leģendārās dziesmas Living Next Door to Alice, Meet You at Midnight, Needles & Pins, Lay Back in the Arms of Someone. Normens izpildīs arī Gypsy Queen un savu jaunāko singlu Sun is Rising, kuŗš nācis klajā šī gada maijā. Jūrmalā skanēs Stumblin' in, kuru savulaik Normens izpildījis kopā ar Sūziju Kvatro, un noslēpumā pagaidām tiek turēts, vai šo dziesmu Jūrmalā mākslinieks unikālā iznācienā izpildīs kopā ar estrādes divu Laimu Vaikuli.

Pēc 78 gadiem gleznas atgriežas

Divi portreti, kas ilgu gadu mituši dažādās vietās Eiropā, nu atraduši ceļu uz mājām, uz bijušo Doma mūzeju, tagad – Rīgas Vēstures un kuģniecības mūzeju. Tajās attēlotās vēsturiskās personības ir Latvijai nozīmīgas. Friedrichs Vilhelms Broderlo (1779–1862), lieltirgotājs un rātskungs, arī mākslas pazinējs un kolekcionārs. Viņa mūža gaitā izveidotā mākslas darbu kolekcija mājvietu radusi Nacionālajā Mākslas mūzejā Rīgas Birža. Vilhelms Hamilkars fon Felkerzāms (1811–1856), Vidzemes landrāts un landmaršāls, izstrādāja 1849. gada agrāro reformu, ar kuŗu Vidzemē tika atceltas kļaušas. Abus portretus gleznojis Juliuss Gotfrīds Zigmunds (1828–1909), kuŗš Doma mūzejam veidoja valstsvīru un zinātnieku galeriju. Portreti papildināja vēsturisko Baltijas portretu galeriju, par kuŗas izveidošanu 1892. gadā lēma Vēstures un senatnes pētniecības biedrība.

Abu gleznu ceļojums, visticamāk, aizsākās 1939. gadā, kad ar Latvijas valsts lēmumu tika noteikts to priekšmetu saraksts, ko vācbaltieši izceļojot drikstēja ņemt līdzī no Doma mūzeja krājumiem. Pirms dažiem gadiem, pateicoties gadījumam, par šo gleznu izlikšanu izsolē kādā no Berlīnes izsoļu namiem uzzināja Verners fon Zengbušs. Viņš tad arī izsolē abas gleznas iegādājās. Šodien Verners fon Zengbušs abus portretus dāvina Rīgas Vēstures un kuģniecības mūzejam. Nu gleznas ir atgriezušās savā vecajā mājvietā.

Dainu meditācija Turaidā, Dainu kalnā

Turaidas mūzejrezervāts aicina 15. jūlijā Dainu kalnā kopā ar Daci Straumi piedalīties dainu meditācijā, ieklausoties kokles, flautu, vēja zvanu, dziedošo Tibetas trauku un citu netrādicionālo instrumentu mūzikas ievibrētajā skaņu pasaulē, sajūtot Visuma bezgalību un veicinot dabas un cilvēka harmoniju vienotās skaņās. Dace Straume ir mūziķe, tradicionālās kokles spēlētāja, gongu skaņu meistare. No bērības viņa sevi izjūt, veido, attīsta mūzikas un skaņu pasaulē. Kā viņa pati saka – caur viņu skan Visuma instrumenti Gongi, kas ir Saules, Zemes, Jupitera planētu vibrācijas. Tās relaksē, dziedina, atjauno un attīra, savukārt kokles maigās skaņas, kopīgi dziedot tautasdziesmas, harmonizē dvēseli, modina radošumu, attīsta vērību un labvēlību pret sevi un pasauli.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

IGAUNIJA. 7. jūlijā Tallinā vēstnieks Raimonds Jansons tikās ar Igaunijas parlamenta (Riigikogu) ārlietu komisijas vadītāju Marko Mikhelsonu. Sarunas dalībnieki apsprieda pašreizējās ārpolitiskās aktualitātes, kā arī ārpolitikas diskusiju nozīmi abu valstu sabiedrībā un to ietekmi uz abu valstu ārpolitisko mērķu definēšanu un plašākiem sabiedriskajiem procesiem kopumā. Sarunā tika apskatīti vairāki Latvijā un Igaunijā pastāvošie ārpolitikas diskusiju forumi un konferences, tika pārrunātas iespējas tiem vienam otru papildināt, veidojot ārpolitisko diskusiju turpinātību ilgtermiņā.

ĒGIPTĒ. 3. jūlijā notika vēstnieces Ivetas Šulcas tikšanās ar Ēģiptes ārlietu ministra vietnieku Eiropas lietās Ihābu Ahmedu Talātu Naseru (Ihab Ahmed Talaat Nasr), kuŗā abas puses pārrunāja Latvijas un Ēģiptes divpusējo sadarbību politiskā dialoga un konsulāro attiecību stiprināšanā, kā arī Latvijas un Ēģiptes konvencijas noslēgšanu par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu. Nasers atzinīgi vērtēja jūnijā Rīgā notikušās abu valstu politiskās konsultācijas un pauda pārliecību par produktīvu politisko dialogu nākotnē. Abas puses pozitīvi vērtēja iecerī organizēt pirmās divpusējās konsulārās konsultācijas, lai pārrunātu abām valstīm svarīgus jautājumus – Latvijas nepilsoņu iecelšanas kārtību Ēģiptē un vīzas prasības atcelšanu diplomātisko pasu turētājiem.

VĀCIJA. Latvijas vēstniece Vācijā Elita Kuzma, Ministru prezidenta Māra Kučinska vizītes ietvaros, ar uzrunu uzstājās Ziemeļreinas-Vestfālenes pilsētas Borgholchouzenes rātsnamā, kuŗā tika noslēgts pašvaldību sadraudzības līgums starp Naukšēnu novadu un Borgholchouzenes pilsētu. Ministru prezidents apmeklēja Ziemeļreinas-Vestfālenes federālo zemi, atzīmējot Valmieras pilsētas un Giterlo reģiona sadraudzības 25. gadadienu, kuŗa veicinājusi arī citu šajos reģionos ietilpstošo pašvaldību sadarbību. Vizītes laikā noslēgts sadraudzības līgums arī starp Mazsalacas un Harzevinkles pašvaldībām. Vēstniece E. Kuzma uzrunā norādīja, ka Valmieras un Giterlo reģionu sadraudzība aizsākusies jau gadu pēc Latvijas diplomātisko attiecību atjaunošanas ar Vāciju. "Šajā laikā tā kļuvusi par svarīgu bilaterālo attiecību elementu, kas ļāvis pilnveidot un stiprināt saiknes valstu starpā, veidot uzticības pilnas attiecības un nostiprināt Eiropas integrācijas sasniegto," pauda vēstniece.

ČECHIJA. 7. jūlijā Latvijas vēstniecībā Prāgā viesojās Garkalnes novada jauktais koris Garkalne (vadītāji Evita un Jānis Tarandi). Vēstnieks Alberts Sarkanis pateicās Garkalnes novada korim par latviešu tautasdziesmu pēcējāņu skaņās sniegto sarīkojumu un uzteica Garkalnes novada dalību 23. Starptautiskajā folkloras festivālā Prāgā. Koris Garkalne ir dibināts 2013. gadā, bet jau daudz koncertējis Latvijā, tāpat piedalījies 8. Baltijas un Ziemeļvalstu dziesmu svētkos 2015. gadā un 4. Starptautiskajā Dejas un mūzikas festivālā Budapeštā 2016. gadā. Saviesīgo vakaru apmeklēja latviešu diasporas un čehu-latviešu kluba pārstāvji. Tika pasniegts gan Valmiermuižas alus, gan Latvijā gatavotie lauku Jāņu sieŗi.

ĶĪNA. 4. jūlijā notika Latvijas Republikas vēstnieka Māra Selgas tikšanās ar Ķīnas Tautas Republikas sporta ministru Džou Džunveņu. Tikšanās laikā tika pārrunātas abu valstu sadarbības iespējas sporta jomā, īpaši ņemot vērā 2022. gadā Pekinā plānotās ziemas olimpiskās spēles. Sarunas ievadā vēstnieks atzīmēja, ka potenciālu sadarbībā sporta jomā pozitīvi novērtējušās augstākās Latvijas un Ķīnas amatpersonas divpusējo vizīšu ietvaros – Ķīnas Valsts padoomes premjers Li Kecjans 2016. gada novembrī un Višķinas Tautas kongresa priekšsēdis Džans Dedzjans šī gada aprīlī. Latvijas vēstnieks sniedza īsu ieskatu Latvijas sporta attīstībā un iespējamās jomās, kurās abu valstu sadarbība būtu īpaši veiksmīga – bobslejā, skeletoņā, kamaniņu sportā (izmantojot arī Siguldas bobsleja un kamaniņu trases sniegtās iespējas), hokejā, basketbolā un citos sporta veidos. Tika atzīmēts, ka, piemēram, Latvijas basketbola un hokeja speciālisti jau tagad sadarbojas ar Ķīnas sportistiem un sporta speciālistiem.

SPĀNIJA. 28. un 29. jūnijā vēstniece apmeklēja Valensijas reģiona galvaspilsētu Valensiju (Valencia), tikās ar reģiona prezidentu Huakinu Fransisko Puču Ferreru (Joaquín Francisco Puig Ferrer), tikās ar pilsētas mēru Huanu Ribo (Juan Ribo), Valensijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras prezidentu Hosē Visente Morata (Jose Vicente Morata), kā arī ar Valensijas Modernās Mākslas institūta (Instituto Valenciano de Arte Moderno) un Valensijas Kultūras institūta (Instituto Valenciano de Cultura) pārstāvjiem.

Tiekoties ar Valensijas amatpersonām, vēstniece pārrunāja Latvijas un Valensijas autonomā apgabala un pilsētas sadarbības jautājumus, īpaši ņemot vērā latviešu kopienas klātbūtni reģionā. Vēstniece lūdza reģiona vadībai atbalstu latviešu bērnu skolīņai, ko izveidojušas Valensijas un Mursijas apgabalā dzīvojošo latviešu ģimenes Ibi pilsētā. Pēc Spānijas Nodarbinātības un sociālās drošības ministrijas datiem, Valensijā dzīvo vislielākā latviešu kopiena Spānijā – 3015 personas, no tiem Valensijā – 1671, Alikantē – 900, Kastejonā – 443.

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS GORDONS

Krievija “nevar sev piedot” Aļaskas pārdošanu

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Nu pienākusi 150. gadskārta diviem nozīmīgiem notikumiem: 1867. gadā piedzima Kanada kā vairāku Ziemeļamerikas britu provinču federācija, un tai pašā gadā Krievijas imperators Aleksandrs II pārdeva Savienotajām Valstīm Aļasku.

Milzīgajā Aļaskas teritorijā – vairāk nekā 1 500 000 kvadrātkilometru – 1867. gadā mita 2500 krievu (tirgoņi, militārpersonas, daži pareizticīgie garīdznieki) un aptuveni 60 tūkstoši “iedzimto” – indiāņi un eskimi.

Aļasku “atklāja” 1732. gadā krievu ekspedīcija M. Gvozdeva un I. Fjodorova vadībā. Šo Krievijas koloniju Ziemeļamerikas kontinenta skarbjā ziemeļrietumu “spicē” apsaimniekoja “Rusko-amerikāniskā kompānija”, kamēr plašās, var teikt, tikpat “mežonīgās” teritorijas austrumos

no ar lineālu novilktais robežlīnijas apsaimniekoja Hudson Bay Company Lielbritānijas monarhijas uzdevumā.

Šī Krievijas kolonija imperijas tālākajā nostūrī deva mētropolei savu vienīgo bagātību – kažokādas, ko piegādāja “iedzimtie”, taču to daudzums sāka sarukt, un šī neviensmilgā milzu “blāķa” turpmāka uzturēšana Pēterburgai kļuva neizdevīga. Pa to laiku Vašingtonā pamodās interese par Aļasku, jo ASV vēlējas šajā pussalā nostiprināties, apturot turpmāko Britu imperijas ekspansiju Klusā okeāna virzienā.

Vārdus sakot, 1867. gadā Amerikas Savienotās Valstis nopirka no Krievijas imperijas Aļaskas pussalu (līdz ar Aleutu salu virteni) par 7,2 miljoniem dolaru zeltā, kas pēc mūsdienu kursa atbilstu 108 miljoniem dolaru zeltā.

1867. gada 18. oktobrī šīs krievu kolonijas “galvaspilsētā” Novorhangeļskā (tagadējā Sitka) Aļaska tika svinīgi nodota Savienotajām Valstīm. Un kopš 1917. gada 18. oktobris Savienotajās Valstīs tiek atzīmēts kā “Aļaskas diena”.

No ASV par Aļasku saņemtā nauda lieti noderēja Krievijas imperijai: par šo naudu ārzemēs tika iepirktas ierīces (*prinadležnosti*) Kurskas-Kijevas, Maskavas-Rjazaņas un citu dzelzceļa līniju būvei. Tajos laikos dzelzceļi bija vitāli svarīga “infrastruktūra” ne tikai Krievijai vien.

Un tagad, šī “darījuma” 150. gadskārtā, Maskavā nākusi klajā Ivana Mironova grāmata ar patiešām kļiedzošu nosaukumu: “Aļaska – nodotā un pārdotā” (*predaņaja i prodanaja*). Un apakšvirsraksts paskaidro: “Galma savvērestības vēsture.”

Pie tās “galma savvērestības”, manuprāt, nav vērts pakavēties, jo mūsdienu – Putina – Krievijā jau pieņemts vienmēr un visur saskatīt savvērestības, nodevējus, ārvalstu aģentus un tamlīdzīgi.

Šoreiz mums interesanta ir ne tik daudz pati grāmata, cik tās priekšvārds, ko sarakstījusi visai odioza persona – Krievijas Federācijas premjerministra vietnieks Dmitrijs Rogozins – zvērināts imperists, žultains Baltijas nīdējs, kuŗš Kremļa varas struktūrā ir atbildīgs par bruņošanu un kara rūpniecību.

Viņaprāt, šo “skandalozo darījumu” pēdējos gadu desmitos izskaitinājuši pašmāju vēsturnieki, kas barojo no rietumvalstu fondiem un aizgūtnēm slavinājuši Aleksandra II liberālo valdīšanu. To var saprast, raksta Rogozins, “jo objektīvi apgaismot Krievijas atteikša-

nos no saviem koloniālajiem īpašumiem – tas nozīmētu pa jaunam skatīties uz mūsu diplomātiju Gorbačova un Jeļcina laikmetā, kuŗi izšķērdēja (*razbazariļi*) pa gabaliem padomju Imperiju” (ar lielo burtu. – F. G.).

Rogozins turpina: “Krievu Amerikas zaudēšanu Ivans Mironovs pratis iekļaut vēsturisko notikumu dinamikā līdz pat mūsdienām, parādot, ka viens kļūmīgs solis ārpolitikā var izprovocēt dziļas lielvalsts zaudējumu un sakāvu gadsimtu ilgo ķēdi. Autors (..) konsekventi aizstāv Krievijas vēsturiskās un juridiskās tiesības uz zaudēto koloniju – Aļaskas un Aleutu salu atgūšanu, par kuŗiem pirms 150 gadiem plīvoja krievu (!) karogs.”

Var saprast, cik izmisīgi sašutis ir Dmitrijs Rogozins, raudzīdamies uz ASV 50. pavalsti Aļasku 2017. gadā...

KĀRLIS STREIPS

PAŠIEM SAVA VOTERGEITA!

Mana vecuma un gados vecāki latvieši Amerikā noteikti atceras prezidentu Ričardu Niksonu un slepus ierakstītās sarunas no Baltā nama Ovālā kabineta, kuŗu laikā prezidents un viņa ļaudis diskutēja, kā labāk paslēpt no sabiedrības acīm informāciju par noziegumu, kuŗu viņi netieši un, kā vēlāk izrādījās, visai tieši bija piedalījušies. Tas bija tā dēvētais Votergeitas skandāls, kas prezidentam maksāja amatu un veselai virknei viņa ļaužu – cietumsodu. Droši vien arī atceramies to, kā laikā pēc skandala šīs ierakstītās sarunas tika publicētas grāmatā, un nu mēs visi apgūvām jēdzienu *expletive deleted* jeb “izdzēsta rupjība,” jo izrādījās, ka Ričards Niksons un viņa palīgi neizmantoja to pieklājīgāko leksiku. Nē, viņi lamājās pat ne kā jūrniki, bet kā žūļi, kā cilvēki no zemākām kriminālām aprindām.

Nu mums Latvijā ir pašiem sava Votergeita! Pēdējo nedēļu laikā nedēļrakstā *IR* bijuši lasāmi teksti no sarunām, kuŗās savulaik (2009. un 2010. gadā) piedalījās dažādi mūsu valsts politikā iesaistīti cilvēki, tostarp tajā skaitā rietumu mazpilsētas Ventspils ķeizars Lembergs, kādreizējais satiksmes ministrs un Rīgas vicemērs Šlesers, pašreizējā Saeimas “mēbele”, Saskaņas frakcijas vadītājs Urbanovičs un citi. Sarunas notika šikajā *Rīdzenes* viesnīcā Rīgā, un, cik zināms, tās ierakstīja Latvijas Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs

(KNAB). Kas gan viss tajās izskanēja! Te pirmām kārtām jāatzīmē, ka sarunas notika laikā pirms 10. Saeimas vēlēšanām 2010. gadā un viens no galvenajiem tematiem minēto trīs amatpersonu starpā bija par to, ka gadījumā, ja uzspidēs laime, Lemberga pārstāvētie “zaļie zemnieki” (ZZS), Šlesera “Par labu Latviju” un Urbanoviča *Saskaņas centrs* varēs parlamentā iegūt 51 balsi un tādējādi izveidot valdošo koalīciju. Tā gluži nesānāca. Šlesera ambīcijām bija jāsamierinās ar tikai astoņiem mandātiem. Tiesa, ZZS un *Saskaņa* kopā tika pie tā 51 mandāta, taču nākamajā rītā pēc vēlēšanām droši vien pat Lembergs saprata, ka koalīcija ar Kremļa labo roku mūsu valstī ne pie kā laba nenovedīs. Valdību veidoja *Vienotība*, kuŗai 10. Saeimas vēlēšanas bija absolūtā kulminācija – 33 mandāti! Nekad līdz šim tik labi nav veicies, un premjera amatā turpināja darboties Valdis Dombrovskis.

Tā dēvētās oligarchu sarunas arī bija par oligarchiskām temām – būtībā par to, kā gardākos kumosus uzņēmējdarbības pasaulē savākt sev. Piemēram, notika spriedelēšana par to, kā pievērst un sadalīt aviokompāniju *airBaltic*, to sadalot četrās īpašuma daļās, kuŗas tad oligarchi varētu sadalīt savā starpā. Lembergs raizējies, ka viņš nevar tā vienkārši pievērst savas daļas, kaut kas būtu jāmaksā, jo “savādāk teiks, viņš tur izkārtoja

šito te, un viņam iedeva preti kukuli. Man tas neder.” Vēl piebilstot attiecībā uz maksājamo summu: “Tie nevar būt pieci lati, bet tie nevar būt 10 miljoni.” Oligarchi pie *airBaltic* tā arī netika. Valstij nācās aviokompānijā ieņemt prāvus lidzēkļus, daļēji tāpēc, ka ar Šlesera svētību uzņēmuma galvenā persona, šveicietis vārdā Bertolts Fliks, būtībā to iztukšoja pavisam, veidojot sev piederošus apakšuzņēmumus, bet mūsējie oligarchi palika pie sasistas siles.

Sarunās sprieda arī par masu informācijas līdzekļiem. Šlesers un Lembergs bārās par to, kā prasīti mediji par viņiem raksta sliktas lietas. Lembergs: “To televīziju daudz maz sakārtoja, valsts televīziju, bet tas valsts radio, kā bija tā palika.”

Šlesers: Pēc prezidenta ievēlēšanas [tobrīd Valsts prezidents bija Valdis Zatlers – *Red.*] taisām apvienību, Latvijas radio, televīzija, un tur ir gatava komanda, kura nosēd visu laukumu. Un pieņemt lēmumu optimizēt, pārlīkt jaunās telpās radio, bet viena vadība.”

Lembergs: “Kaut kā jārisina.” Šlesers: “Savādāk ar visiem Streipiem mēs tālu netiksim.”

Lembergs: “Katru dienu skalo smadzenes, gan radio, gan televīzijā. Stulbi, nu.”

Saruna par “visiem Streipiem” notika brīdī, kad oligarchi jau bija “neitralizējuši” vienu no lielākajiem kaitinātājiem, laikrakstu *Diena*. Viens piemērs – attie-

cībā uz komentētāju Madaru Fridrichsoni Šlesers saka: “Viņa jāizdzen vispār ārā, nevis kaut kur jāpārliek. Principa pēc.” *Dienu* savulaik nopirka it kā investors, aiz kuŗa patiesībā stāvēja jau minētie oligarchi, un *Diena* vēl šobaltdien nav tas, kas tā kādreiz bija – patiešām profesionāla avīze, kuŗa nodarbojas arī ar pētniecisko žurnālistiku. Oligarchi var būt gandarīti, jo otra lielākā dienas avīze Latvijā, ironiski nosauktā *Neatkarīgā Rīta Avīze*, jau sen bijusi Lemberga kabatā, un to viņš pat īpaši neslēpj. “Visi Streipi” savukārt nūdien ir darbojušies elektroniskajos medijos, i Latvijas televīzijā, i Latvijas radio, patlaban telekanālā Rīga TV24. Neizdevās tikt galā – jo projām kritizēju oligarchus, turklāt ne tikai TV, bet arī ārzemju latviešu laikrakstā. Un tā arī turpina mani kādreizējie kolēģas sabiedriskajā televīzijā un radio.

Tomēr šajā stāstā ir arī krietna deva ironijas. Brīdī, kad oligarchi pārņēma *Dienu*, no turienes aizgāja pulks profesionālu žurnālistu, kuŗi nodibināja žurnālu *IR*, kas tagad publicējis sarunas, kuŗas atklāj oligarchu shēmošanu pēc pilnas programmas. Turklāt 10. Saeima bija tā, kas tieši oligarchu lietas kontekstā likumsargiem liedza veikt kratīšanu Šlesera īpašumos (viņš 10. Saeimā bija ierindas deputāts). Tas bija pēdējais piliens Valsts prezidenta Valža Zatlēra pacietības kausā, un viņš Saeimu pādzina un nākamajās ārkārtas

vēlēšanās Šlesera politbiznesa projekts izgāzās kā veca sēta. Neizdevās oligarchiem pārņemt varu Latvijā. Izmeklēšana par viņu sarunām nesēn beidzās bez rezultāta – KNAB un Ģenerālprokuratūra paziņoja, ka tajās nav saskatāmas krimināla pārkāpuma pazīmes. *Vienotība* Saeimā aicina izveidot parlamentāru izmeklēšanas komisiju, tātad, iespējams, tas ir stāsts, kam pēdējā nodaļa vēl nav uzrakstīta.

Komentāru beigšu turpat, kur sākām. Visi citāti manā tekstā ir “iztīrīti,” jo oligarchu leksika sarunu laikā nūdien bija šokējoša – teju katrā teikumā pa rupjam vārdam no krievu valodas. Amerikā vārdi *expletive deleted* nepateica priekšā, par kuŗu rupjību no daudzām iespējamām bija runa. Latvijā mediji mēdz izlīdzēties ar zvaigznīti: *b*ed*, piemēram. Pačukstēšu – tās zvaigznītes vietā ir burtniņš “ļ,” krievu valodas neprātīgiem tas neko tāpat nenozīmēs, bet krievu valodā tas ir ļoti, ļoti rupjš vārds, un tādu *IR* publicētajos tekstos ir pārpilnām. Atsevišķi ierakstīto sarunu “varoņi” ir centušies skaidrot, ka tā vienkārši cilvēki runā, bet manās aprindās cilvēki tā nerunā vis. Rupjajam Ričardam Niksonam nācās negodā aiziet no amata. Mūsu valstī vēl neviens par rupjo oligarchisko šeptēšanu nav nonācis aiz restēm. Gribas cerēt, ka tas ir tikai laika jautājums. “Visi Streipi” no sirds priecāsies, ja tas tā notiks.

P. S. Lasiet arī S. Benfeldes rakstu 7. lpp.

EDUARDS SILKALNS

Ģirta Valža Kristovska dzīvesstāsts iznāca taisni uz š. g. pašvaldību vēlēšanu laiku. Kristovskis būtu vēlējis Ventspils domes vēlēšanās no pilsētas galvas iesildītās vietas gāzt dažu apskausto, bet – vismaz citviet Latvijā – jo vairāk nīsto Lembergu. Neizdevās. Jāvaicā: vai autobiografiskajam **Pieskārienam**, kur Kristovskis sevi parāda tik pozitīvā gaismā, vajadzēja nospēlēt gluži tādu lomu kā citu kandidātu un viņu partiju sagatavotajām skrejlapām, t. i., pārņemt savā pusē svārstīgos vēlētājus? Ja tā, tad Kristovskis būtu klasificējams par neglābjamu ideālistu, jo, vienkārt, cik tad mūsdienās vairs ir nopietnāku grāmatu lasītāju, bet, otrkārt, vai tad mēs, atlikušie lasītāji, jebkad mūžā esam savu balsosšanas virzienu izvēlējušies iz-

lasītas grāmatas iespaidā? Kaut kas tā isti nav...

Kāds pamats ir Edmunda Lūča zīmētajam kailajam ķermenim uz grāmatas vāka virs sacerējuma jutekliskā virsraksta **Pieskāriens**? Erotiskākā vieta romānā ir 55. lappusē, kur autors sēž zobārsta krēslā, bet "dakteres vēdera apaļums ir cieši piespiests (viņa) pret zobārsti pavērstajam gurnam". Viņš it kā vēlētos "vismaz maigi pieturēt kādu no grūtā darba pozā nonākušās zobārstes ķermeņa patikamā izliekuma formām". Tas, lūk, tad būtu tas ilgotais, bet nenotikušais pieskāriens. Nekā "trakāka" šādā virzienā visā grāmatā nūdien nav. Vai vāka uzdevums būtu nepareizā tipa lasītāju savervēšana, kas tad vēlāk lai pukotos, ka vāks sasilis ko tādu, kā grāmatas tekstā tikpat kā nav? Vai Kristovskim būtu simpatisks reiz Eināra Repšes izteiktais jautājums: "Kā var nesolīt?" Kaut kā savādi...

Tagad pa nopietnam. Katrs lasītājs jau katras grāmatas virsrakstu var tulkot pa savai vīzei, bet viena iespēja būtu pieskārienu interpretēt kā 1962. gadā dzimušā rakstnieka saskarsmi ar padomju varu. Gadu desmitus agrāk dzimušās paaudzes no padaras saņēma sitienus un belzienus, turpretim necik ilgi pēc tam, kad Kristovskis bija sasniedzis pilngadību, PSRS pie varas nāca Gorbačovs, un varas nesēju attieksme pret saviem pilsoņiem atmaiga. Grāmatas pirmajā daļā Ventspils Dārza iela, kas bijusi Rīgas Stūra nama ekvivalents, cenšas Ģirtu padarīt par ziņotāju un laiku pa laikam aicina viņu uz pārrunām. Tomēr Ģirts visus č-

kas piebraucienus sekmīgi atvairā. Čekisti liekas nekompetenti, un nav viņiem vairs tā atbalsta no vēl augstākiem ešeloniem, kāds bija nagu noplēšanas un uz Sibīriju izsūtīšanas laikmetā.

Šī grāmatas 1. daļa vislabāk attaisno romāna nosaukumu, jo autora sarunas ar sevis vervētājiem čekā lasītājā uztur spriedzi: nolūzīs jaunais cilvēks un pakļausies ļaunā spēka gribai vai tomēr izturēs. Čekas apmeklējumiem pa vidu lasāmi vēl dažādi citi 1985. – 1987. gada Latvijas un Ventspils dzīves un apstākļu tēlojumi, bet čekas apmeklējumi un tur notikušie dialogi piešķir visam sacerējumam saistvielu un labi kontrastē ar atstāstījuma izteiksmē sniegto pārējo tekstu. Vērtējot grāmatu kā daiļliterāru darbu, jāteic, ka tās pirmā daļa ir pati sekmīgākā.

Tālākās divas grāmatas daļas par laiku no 1987. gada maija un par 1988. gadu ir vairāk ar tiri informātīvu, mazāk ar daiļliterāru raksturu. Par mērenu nevienādību vai neizlīdzinātību nebūtu jābrīnās, ja jau Kristovskis sakās manuskriptu gatavojis trīsdesmit gadu garumā. Ja pirmo daļu dominēja padomju režīma nebūšanu un nodomu atvaire, tad otrā un trešajā daļā iepazīstam jaunā cilvēka sabiedrisko iesaišu un garīgās izaugsmes procesus. Kristovskis pievienojas vides aizsardzības, Baltijas jūras ekoloģiskās glābšanas, Ventspils atsārņošanas kustībai. Viņš tur nav tikai ierindnieks, bet ieņem amatus, vada sapulces, uzrunā tautu. 1988. gada 5. jūnijā lielsānāsmē sanāk pat 10 000 – 12 000 dalībnieku. Vides aizsardzība, ja

atceramies, tolaik taču bija puslīdz atļauts veids, kādā tautai īstenībā paust neapmierinātību pret politiskajiem apstākļiem. Var sacīt, ka vides aizsardzība Ventspilī Ģirtam Kristovskim bija kā atspēriena punkts viņa vēlākajai politiskajai darbībai neatkarību atguvušajā visā Latvijā. Lidz šim šī darbība kulminējusi kā ministra, tā Eiropas Padomes deputāta amatos.

Stāsts par Kristovska agrīnajiem aktīvā mūža gadiem iepriecinās ikvienu lasītāju, kas vai nu faktiski dzīvo, vai tikai domājas dzīvojam pēc devīzes "Dievam un Latvijai". Grāmata sniedz vienu no iespējamām atbildēm uz jautājumu: kā bija iespējams jaunam cilvēkam padomju laikos izkopt tik nacionālu apziņu, ka pat, piemēram, nacionālajā jomā prasīgam Rietumu latvietim nav pamata teikt neko mazāku par "Sirds viņam bija istajā vietā". Viens no Kristovska informācijas avotiem par agrāko neatkarīgo Latviju bija tā laika avīzes, kas viņam, tā sakot, atvēra acis. Pamats priecāties avižniekiem! Protais, bija arī grāmatas.

Grāmatas sākumā (16.) Kristovskis ironizē par kursabiedru Žani, kurš sakoties esam "saticis Jēzu", bet tuvāk beigām Kristovska attieksme ir apmetusies otrādi, kad viņš saka: "Esmu ieguvis jaunu pasaules uztveri, man ir pavērušās durvis uz pasauli, kuŗu man liegusi padomju valsts. Es apzinos, ka manī kā cilvēkā ir vieta Dievam un vēlos viņam būt atvērts." (229.)

Ir viens otrs cilvēks, viena otra organizācija, ko mūsdienās drīzāk mēdzam skatīt pozitīvā gais-

mā, līdz kamēr šo gaismu Kristovskis drusku aptumšo. Par Anatoliju Gorbunovu, piemēram, Latvijā nereti dzird sakām: "Viņš jau darīja labāko, kas vien dotajos apstākļos bija iespējams."

Nu varbūt ne gluži tā. Pat jau Kristovska attēlotajos vaŗu vaŗīgāk palaišanas gados Gorbunovs izteicies, ka katra rakstnieka daiļradē galvenajam jābūt stingrai marksistiskai pozīcijai. (176.) Un vēl: "Es katēgoriski iebilstu pret to, ka priekšplānā tiek izvirzīta prasība pēc latvieŗu valodas prioritātes visās republikas sabiedriskās dzīves aprisēs, tās pretnostatījumu krievu valodai." (177.) Nu sakiet jel, ar ko tad labam latvietim Gorbunovs labāks par mūsdienu Uŗakovu, kuŗš tautas nobalsošanas laikā iestājās par divvalodību Latvijā? Kristovskis salīdzina *Amerikas Balss* latvieŗu valodas radio raidījumus ar *Brīvās Eiropas* raidījumiem, un viņa vērtējums nosliecas pēdējiem par labu.

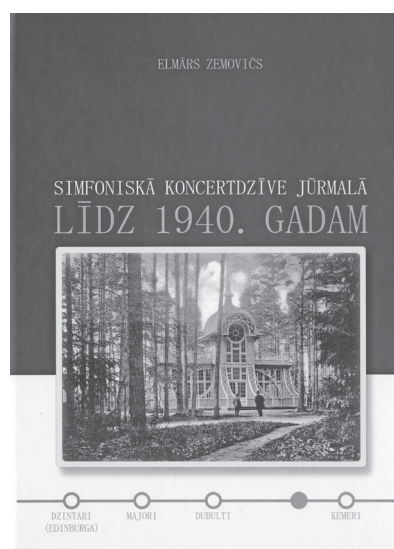
Pēc izglītības Kristovskis ir inženieris, bet grāmatā apcerētajā laikā viņš pagrozās arī Ventspils dzejnieku aprindās (172. –174.), kas rāda, ka jau jaunībā viņš nav palicis gluŗi mūŗu neskarts. Saka jau, ka ikviens cilvēks varētu uzrakstīt vienu romānu, tādu par sevis paŗa dzīvi. To nu ir kompetenti paveicis Ģirts Valdis Kristovskis. Vai viņam – inženierim, politiķim, sabiedrības cilvēkam – būtu pa spēkam uzrakstīt vēl otru romānu, ņoreiz ar brīvi sadomātu siŗetu? Pa spēkam jau laikam būtu, inteliŗences un enerŗijas, liekas, cilvēkam netrūkst, tomēr ņaubos, vai tāds taps.

Tukŗums aizpildīts

E. Zemoviŗ. *Simfoniskā koncertdzīve jūrmalā līdz 1940. gadam. Laika grāmata*, 2017.

ARNOLDS KLOTIŅŠ

Koloniālisma vēsturnieku vidē ir spārnots teiciens – pakļautajām tautām tika atņemtas tiesības ne tikai uz tagadni, bet arī uz pagātni. Tā notika sovjetizācijas gados arī Latvijā. Vairākums agrāko grāmatu tika iznīcinātas vai slēptas lasītājiem nepieejamos bibliotēku "speciālajos fondos". Nācijas kultūras pagātne lielā mērā tika ignorēta

un radīts iespaids, it kā īstā vēsture sāktos tikai ar 1940. gadu. It īpaši tika peltas vācbaltieŗu kultūras mantojums, atradās pat cilvēki, kas plānoja nojaukt Vecrīgu un tās vietā izveidot sociālistisku pilsētu ar plaŗiem prospektiem.

Pēc valsts neatkarības atjaunošanas, atgūstoties no aplamu teoriju uzmācības, Latvijas vēsturnieki drīz atklāti pateica, ka, par spīti pārestībām, mūŗu senči no vācbaltieŗiem ir daudz mācījuŗies. Viņu kultūra ir mūŗ agri tuvinājusī Rietumeiropai, jo tā bija Eiropas mākslas tendenŗu spoguļis.

Vairākus gadu desmitus bija jāklusē arī par Latvijas vācieŗu mūŗikas norisēm. Tomēr jāsecina, ka klusībā darbs arī ņajā vēstures laukā nebija apstājis, un tagad mūŗu priekŗa ir grāmata par agrāk gandrīz neskartu Latvijas mūŗikas dzīves nozari, kuŗas vēsture sniedz atpakaļ līdz 1840. gadam un, protams, ir turpinājusies pēc valsts dibināŗanas, – "*Simfoniskā koncertdzīve jūrmalā līdz 1940. gadam*". Grāmatas autors **Elmārs**

Zemoviŗs ir bijis ilggadējs Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestŗa mūŗiķis, pēc tam mūŗeŗu darbinieks, tagad joproŗām vienatnē strādā savā speciālizācijā – Latvijas instrumentālās mūŗikas izpildmākslas vēsturē.

Elmārs Zemoviŗs mūŗu mūŗiķu un mūŗikas pētnieku vidē ir pavisam īpaŗš cilvēks. Apbalvots ar spēŗu skatīt lietas arī kopsakarā, viņš tomēr izceļas ar iedziļināŗanos ik faktā, ar gandrīz nepārskatāmā faktoloŗiskās informācijas lauka pārzināŗanu un praktiķa pieeju tā izgaismoŗanā. Atŗķirībā no Latvijas caurmēra mūŗikoloŗiem Zemoviŗs ir visupirms avotu pētnieks, viņa koloritā figūra un moŗzais skatiens ir tas, ko, apmeklējot bibliotēkas, esmu sastapis visbieŗāk. Pie grāmatas pakāpeniski strādāts gadu desmitiem, numuru pēc numura un gadu pēc gada pārlapoti turpat pussimts dažādi laikraksti un ņurnāli. Grāmatas personu un skaņdarbu rādītājā var saskaitīt ap 1300 mūŗiķu uzvārdus, un vairākums no tiem

latvieŗu literātūrā par mūŗiķu parādās pirmo reizi.

Grāmatā Jūrmalas simfonisko koncertu vēsture iedalīta divos laikposmos: līdz Pirmajam pasaules kaŗam un – no valsts dibināŗanas līdz 1940. gada okupācijai. Viegli saprast, ka pirmajā laikposmā, kas sākas pirms 19. gadsimta vidus, absolūti dominē vietējās vācbaltieŗu sabiedrības norises. ņeit orķestŗu, solistu, diriŗentu, mūŗikas kritiķu vārdi, kas īsi komentēti, kā arī sava laika preses vērtējumi, attēli u. d. c. dati pa lielākajai daļai latvieŗu izdevumā parādās pirmoreiz. Ne mazāk pirmreizējas ir ziņas par spēlētājiem skaņdarbiem. Tiem norādīts ne tikai Jūrmalas pirmatskaņojuma datums, bet novērsti arī rēgulārie mūŗikas vēsturnieku klupŗanas akmeņi – reizi par visām reizēm sniegtas precīzas ziņas par katras latvieŗu kompozīcijas raŗanos un pirmatskaņojumu, lai kur tas būtu noticis.

Kā priekŗvārdā norāda autors, viņš strādājis visupirms kā chro-

nists. Grāmatas pirmajā daļā, kur tikai pamazām gadu gaitā ienāk latvieŗu tautiŗbas solisti, diriŗenti un komponisti, autors, pilnīgā saskaņā ar savu lietiŗķo, objektīvo pieeju, ņo latvieŗu parādiŗanos viscaur vācbaltiskajā vidē seviŗķi neizceļ. Savā ziņā tas nav nekāds zaudējums, jo latvieŗu mūŗiķi tad ņeit parādās kā ar visiem citiem līdzvērtīgi, likumsakarīgi spēlētāji, nevis kā eksotiski izņēmumi, kuŗi būtu sensacionāli jaiŗzgaismo. Tomēr nenolieŗsim, ka no latvieŗu mūŗikas vēstures viedokļa ņo nacionālo "pionieru" parādiŗanās izraisa īpaŗu interesi, taču viņu vārdi starp daudzajiem cittautieŗiem var nesagatavotam lasītājam arī palikt nepamanīti, tāpēc kaut kāda to izcelŗana tekstā (tas darīts vienīgi ar diriŗentu vārdiem) nebūtu nākusi par sliktu.

Tas pats sakāms par latvieŗu kritiķiem, kuŗu vērtējumi arī gadu gaitas ainā pakāpeniski vairojas.

(Turpinājumus 9. lpp.)

SALLIJA BENFELDE

Latvijā gadu gaitā “oligarchu lieta” bija kļuvusi par tādu kā apnicīgu tēmu, kuŗa sešu gadu garumā ik pa laiku tikusi apspriesta sabiedrībā saistībā ar ierosināto kriminālprocesu un kas pagājušā gada decembrī tika izbeigts pierādījumu trūkuma dēļ. Nevarētu teikt, ka lietas izbeigšana Latvijā tobrīd būtu radījusi īpašu satraukumu, jo jau kādu laiku vairs nebija šaubu, ka nekas nenotiks un tiesāts neviens netiks. Nu sabiedrības neapmierinātība un sašutums aug augumā un tiek uzdoti jautājumi gan ģenerālprokuroram Ērikam Kalnmeieram, gan jaunajam Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) vadītājam Jēkabam Straumem, kuŗu Saeima amatā apstiprināja 15. jūnijā – dienā, kad nāca klajā žurnāla *Ir* numurs ar pirmajām publiskotajām “oligarchu sarunām”. Politiski vai nu klusē, vai apgalvo, ka nekā nezina, sarunas esot safabricētas, jo galā KNAB un Ģenerālprokuratūra taču lietu nolēmušas izbeigt, tāpat nekāda nozieguma nav bijis. Ģenerālprokurors un jaunais KNAB vadītājs apgalvo noteikti un dzelzaini – lieta tikušas izmeklētas četras epizodes (jo par citām epizodēm vispār nav bijis nekāda pamata sākt kriminālprocesu), un šajās epizodēs nav atrasti pierādījumi, lai apsūdzība varētu tikt izvirzīta. Nav pierādījumu, nav apsūdzības.

Gan no politiķu, gan no tiesībsargājošo iestāžu puses tiek apspriests arī jautājums, vai sarunu publiskošana, ja tās tiešām ir autentiskas un nav viltotas, nav valsts noslēpuma pārkāpums. Vārdu sakot, vispirms tikšot noskaidrots, vai sarunas nav safabricētas, jo prokuratūrai un izmeklētājiem neesot bijuši pieejami tā paša apjoma un tādi sarunu ieraksti, kādi acimredzot ir žurnāla rīcībā, pēc tam tikšot skatīti divi jautājumi – vai ir pamats atsākt izmeklēšanu un vai ierakstu publiskošana ir vai nav noziegums, pārkāpjot likumu par valsts noslēpumu.

Žurnālā *Ir* trīs numuros ir parstāstītas un publiskas tagad jau bijušā politiķa Aināra Šlesera un joprojām politikā esošo Aivara Lemberga, Jāņa Urbanoviča, Andra Amerika un arī zemkopības ministra Jāņa Dūklava sarunas, kā arī ar viņiem saistīto biznesa un darījumu cilvēku Viestura Kozioļa, Ralfa Kļaviņa, Laura Dripes, Valērija Kargina (viens no bijušajiem bankas *Parex* īpašniekiem) sarunas. Tās ir gan par Rīgas Tirdzniecības ostu, gan par *airBaltic*, par uzturēšanās atļaujām un to tirgošanu, par Rīgas domi, valdību un prezidentu – kuŗš šai amatā derētu un kuŗš galīgi ne, par avīzi *Diena* un par to, ka vajadzētu “sakārtot” sabiedriskos medijus Latvijas Televīziju un Latvijas Radio. Tās ir sarunas par plāniem, kā tikt pie savām daļām uzņēmumos, kas pieder arī valstij, kā legalizēt savas īpašumtiesības, kā vajadzīgajās vietās un amatos ielikt “savējos”, kā ietekmēt tiesībsargājošās iestādes, “nolikt pie vietas” žurnālistus un tā tālāk, un tā tālāk. Varētu teikt – diži plāni, kā iebāzt valsti savā kabatā un kā panākt, lai publiski neviens neuzdrošinātos kaut ko nopietni kritizēt. Sarunās parādās arī tas, ka

Latvijas Zaļo un zemnieku savienība (ZZS) jau sen labprāt “uztaisītu” valdību kopā ar *Saskaņu* – vismaz Lembergam tā patiktu, ja vien pietiktu balsu šādai valdībai. Vēl jāpiebilst, ka sarunu stils ir “izcili smalks”, krievu lamuvārdi tajās ir gluži neatņemama sastāvdaļa.

Nav pamata neticēt, ka minētajās četras epizodēs tiešām nav pierādījumu, lai izvirzītu apsūdzības un lieta nonāktu tiesā. Neapšaubāmi, ka tikai sarunas vien nav pierādījums, jo jānoskaidro, vai plāni ir īstenoti. Neiedziļinoties detaļās, jāteic, ka vismaz daļa politisko plānu nav īstenojušies (vai nav īstenoti), jo rezultāts ir acimredzams – pēc 10. Saeimas atļaušanas Šleseram vairs nav izdevies iekļūt Saeimā vai kļūt par ministru. Tāpat arī *Saskaņa*, kaut arī joprojām valda Latvijas galvaspilsētā, nav iekļuvusi valdībā. Tiesa gan, tas ir vēlēšanu balsojuma dēļ, nevis politiķu vai tiesībsargājošo iestāžu īstenotās attieksmes dēļ. Tāpat arī nav izdevies “sakārtot” sabiedriskos medijus, kaut arī mēģinājumi, izmantojot likumdošanas pilnvaras, ir notikuši un notiek visu laiku, un Šlesers kādā sarunā paziņo, ka Latvijas Televīzijā esot cilvēki, kas gatavi izpildīt viņa uzdevumus. Tāpat arī grūti pateikt, vai iepriekšējais Valsts prezidents Andris Bērziņš (ZZS) nonāca savā amatā, pateicoties Šlesera un Lemberga pūlēm, vai arī tā notika, pateicoties vēl daudziem citiem apstākļiem, kuŗi ietekmēja Saeimas deputātu balsojumu. Nevar arī spriest, vai tas tiešām bija tikai Lemberga shemu rezultāts, ka Jāni Maizīti Saeima vēlreiz neapstiprināja ģenerālprokurora amatā, lai gan atbalstu valdošā koalīcija bija apsolījusi. Šlesers, pusdienojot kopā ar ZZS pārstāvēto zemkopības ministru Jāni Dūklavu, saka: “Aivars nodemonstrēja spēku un iedeva pa rīkli ģenerālprokuroram”. Politiskajās norisēs bieži vien rezultātu var panākt arī citos, ne plānotajos veidos un pavisam citi cilvēki. Tādēļ ir vajadzīgi liecinieki, tāpat kā tie ir vajadzīgi dažādos saimnieciskajos darījumos. Tas nozīmē, ka, pirmkārt, izmeklētājiem jābūt augstas klases profesionāļiem. Otrkārt, ir jāatrod cilvēki, kuŗi būtu ar mieru sniegt liecības. Par profesionalismu jāteic, ka pēdējos gados KNAB ir citīgi nīdētis jeb, kā nesen ar krietnu ironijas devu par sevi sarunu festivālā “Lampa” Cēsis no skatuves sacīja bijuši KNAB priekšnieka vietniece Jūta Striķe: “Visu KNAB vadītāju galvenais uzdevums bija atlaist Jutu Striķi. Tagad nezinu, ko darīs jaunais KNAB vadītājs, ar ko gan viņš nodarbosies, jo Striķe ir prom.”

Savukārt par lieciniekiem jāteic, ka tādas runas atrast laikam var būt pat neiespējami, jo, saprotot, kāda nauda un ietekme iesaistīta, var saprast, ka cilvēki negrib kļūt par pašnāvniekiem.

Un ne jau tas vien. Izrādās, ka jau 2009. gadā, drīz pēc operatīvo pasākumu sākšanas, daži KNAB darbinieki un arī tolaik augsta līmeņa politiķis – Saeimas Nacionālās drošības komisijas vadītājs Dzintars Jaundžeikars (no Šlesera partijas un *Latvijas ceļa* apvienības), nopludināja informāciju par noklausīšanos, proti, par to bija informējis

Par ko runāja oligarchi?

ALVIS HERMANIS
IEZĪMĒ JRT NĀKOTNI

#26 (375) 29. VI–5. VII, 2017

Smadzeņu skalotāji

RĪDZENES SARUNAS
ATKLĀJ, KĀ OLIGARHI
NOPIRKA DIENU,
«SAKĀRTOJA»
LTV UN KĀSA
VALSTS NAUDU
NEATKARĪGAJI

Es palūdzu
Melngailim, lai
ar Mediju namu
noslēdz reklāmas
līgumu. A viņš,
pimpis, blaģ...

Aivars Lembergs

Stradiņus drīz varēs
aizslēgt, brīdina mediķi

Latvieši vinnē galdā spēļu Oskaru

Šleseru. Kaut arī par to Jaundžeikars saņēma sodu – 14 tūkstošus latu un liegumu divarpus gadus ieņemt amatus valsts pārvaldē, ļaunums jau bija nodarīts. Turklāt kaut kas no ierakstītajām sarunām tika jau toreiz nopludināts. Punktu acimredzot pielika Saeimas atteikums noņemt Šleseram deputāta imunitāti.

Vai sarunu publiskošana mainīs Latvijas politiku? Uz šo jautājumu var atbildēt – jā un nē.

Jāatzīst, ka Latvijas sabiedrība neko vairāk par sašutuma paušanu šobrīd izdarīt nevar. Ir sāktas dienesta pārbaudes, lai noskaidrotu, vai tiešām daļa sarunu ierakstu nav nonākusi līdz izmeklētājiem un prokuratūrai. Ja izrādīsies, ka tā ir, tad materiālus vajadzēs pārskatīt, lai lemtu par to, vai ir pamats lietu atjaunot. Taču arī tad nav cerību, ka pēkšņi atradīsies cilvēki, kuŗi būs ar mieru liecināt. Varbūt vienīgi var cerēt, ka izdosies atrast pierādījumus saistībā ar zemkopības ministru Dūklavu, kuŗš it kā lūdzis palīdzēt nokārtot jautājumu saistībā ar sev pastarpināti piederošu zemes gabalu ostā. Dūklavs gan par to negrib runāt un teic, ka tās ir muļķības. Tomēr faktu par nedeklarēto īpašumu varbūt var

izdoties pierādīt, ja tāds tiešām ir bijis.

Protams, sabiedrība var prasīt gan ģenerālprokurora, gan pat Valsts prezidenta atkāpšanos, bet patiesībā tās būs vien emocijas. Kā jau rakstīju – ja daļa ierakstu kaut kur “pazudusi”, vēl jāpierāda, kuŗš tos “pazaudējis” un kuŗā iestādē tas noticis. Kamēr notiek iekšējās pārbaudes, vainīgo nav. Var arī prasīt, lai Valsts prezidents sasaukt Nacionālās Drošības padomes sēdi, bet – lai tiktu pieņemts kāds lēmums, tas jāpieņem vienbalsīgi, turklāt Padomei ir padomdevēja, ne likumdevēja tiesības. Un ko gan Padome varētu ieteikt? Veikt iekšējo izmeklēšanu, bet tā jau notiek.

Domāju, ka juridiski tam, ka sarunas kļuvušas zināmas visai sabiedrībai, lielas nozīmes nav. Bet sabiedrības izpratni par to, kas ir kas politikā, gan tas varētu vairo. Jo, lai nu kā ir ar sarunu autentiskumu, tās spoži ataino daļas politiķu domāšanas veidu – valsts ir tikai viņu biznesa instruments un patiesībā absolūti vienīgais, kas viņus interesē, ir sava kabata un vara. Un varbūt vēl arī tuvinieki, ja tiem ir “pareizā domāšana”. Runas par tautu, demokrātiju un tiesībām, viņuprāt, ir tikai tāds “dūmu aiz-

segs”, ko taču nevar ņemt nopietni. Starp citu, gluži tāpat domā Krievijas mūsdienu cars Putins. Tāpēc arī acimredzot *zaļie zemnieki* ar Aivaru Lembergu priekšgalā tik labi saprotas ar Putina partijas sadarbības līguma partneriem *Saskaņu*.

Vārdu sakot, publiskotās sarunas varētu atvērt acis tiem, kuŗi līdz šim uzskatījuši, ka, piemēram, Lembergs ir tautas glābējs un tēvs un ka viņam vajadzētu būt premjeram vai prezidentam. Publiskotās sarunas liecina, ka Lembergs neuzskata sevi par tādu muļķi, lai kļūtu par premjeru vai prezidentu, jo viņam tas nav izdevīgi, tāpēc viņš arī nekad nav grasījis reāli to darīt.

Savu labumu publikācijas tomēr ir nesušas – tās ir apstiprinājušas to, par ko daudzi nojauta, un pat tad, ja izrādītos, ka kādās ļoti “viltīgās vietās” tās ir piepušķotas klāt, tas tomēr skaidri parādītu minēto (un ne tikai) politiķu domāšanas veidu. Negribētos, lai vienīgais “sausais atlikums” žurnāla *Ir* veikumam paliktu jau minētajā sarunu festivālā “Lampa”, kuŗu apmeklēja tūkstošiem cilvēku, no skatuves paustais, ovācijas izraisījušais joks: “Latvijā ir divi ievērojami sarunu festivāli – festivāls “Lampa” un sarunu festivāls *Rīdzenē*.”

GUNDEGA SAULĪTE

Spožas saules pielietā priekšjānu sestdienā Kurzemes jūrmalā, Rojā, kādas privātmājas pagalmā notika neparasts salidojums. Tuvus un tālus viesus šurp bija aicinājusi vēsts par Laimoņa Veidemaņa burinieku kolekciju, ko rūpīgi uztur, glabā un populārizē meistara mazmeita Laura Kļaviņa, kas saimnieko vectēva mājās Celnieku ielā.

Ne jau nu nejausi šai kuģu un cilvēku tikšanās reizei bija izvēlēta šī sestdiena, tā bija kuģu modeļu darinātāja Laimoņa Veidemaņa dzimšanas diena; Laura atzinās, ka rīta agrumā apciemojusi vectēva atdusas vietu kapsētā un pastāstījusi par iecerēto burinieku modeļu parādi. Meistars, pats gadiem ilgi braucis jūrā, brīvajos brīžos savas mājas verandā radīja brīnumdarbus – apbrīnojami precīzus burinieku modeļus. Tagad visi tie sasēduši pagalma zālājā, lai priecētu klātesošos. Tikai viens, vislielākais, palicis sargāt darbnīcu, sava apjoma dēļ tas nav pār-

vietojams. Tad nu atlika priecāties par šo daudzveidīgo, krāsaino flotili, kas ļāva apbrīnot filigrāno darbu, precīzo detaļu atveidojumu, visnotaļ romantisko buru vilinājumu. Piepildījies Laurus iecere – šīs dienas notikumā pagalmā atgriezušies arī vairāki burinieki, kas Laimoņa Veidemaņa dāsni dāvināti kaimiņiem vai arī tālākiem paziņām. Vakara pusē tie atkal dosies līdz saviem īpašniekiem uz dažādām Latvijas pusēm.

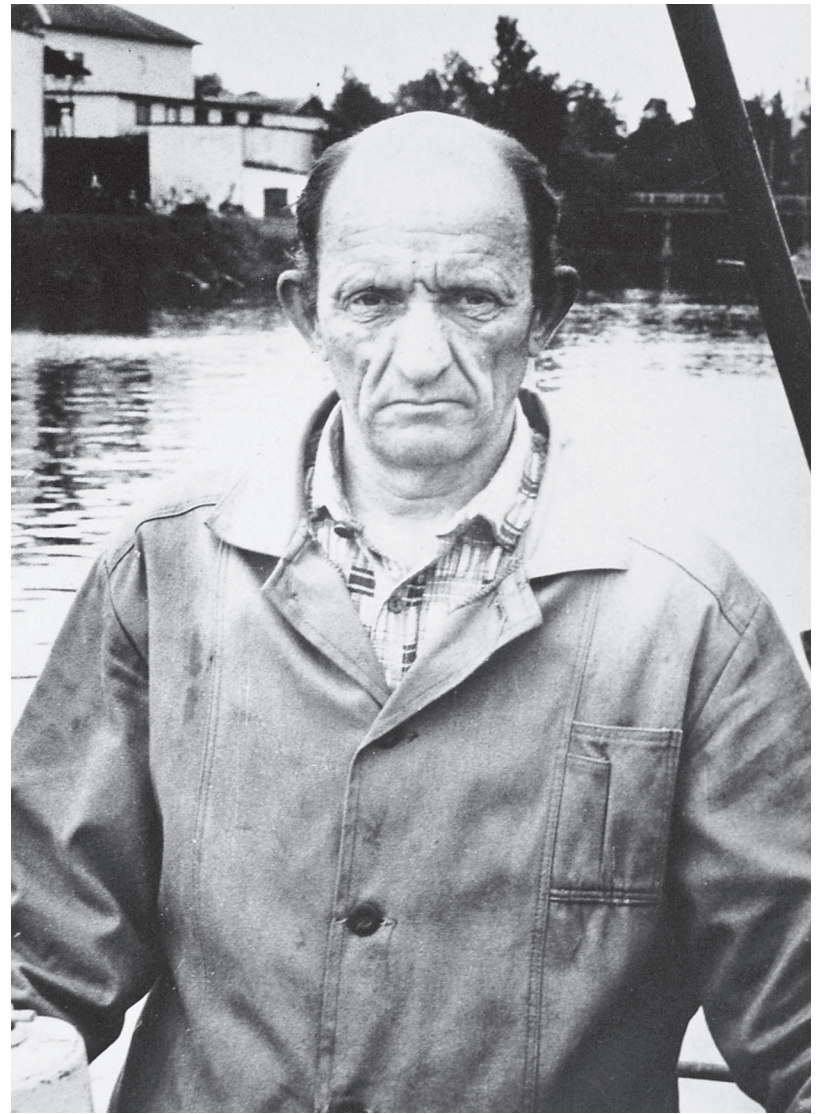
Laura viesus saņem, stāstot par vectēvu un viņa meistardarbiem. Par to, kā centusies apzināt un sapulcināt Veidemaņa burinieku īpašniekus. Viņas stāstījums ir dzīvs, palaikam tajā tiek iepīts arī pa kādam pašas sacerētām dzejoliem. Kuģus varam izcilāt, drikstam par tiem priecāties un tos fotografēt. Tā vien šķiet, te, Celnieku ielas pagalmā, tiek godināts meistara mūža mantojums un atdzīvīnāta kāda daļa no Rojas un rojenieku vēstures. Vairāki Veidemaņa kuģi aizceļojuši tālu pa-

saulē, nu Laura ticas apkopot ziņas un stāstus par tiem, meklē saiknes ar burinieku tagadējiem īpašniekiem.

Kad nobaudīta gardā zivju zupa, kas milzu čuguna katlā tapusi tepat pagalmā, klāt vēl viens Laurus sagādāts pārsteigums. Pie vārtiem piestāj vairākas automašīnas – ir atbraukusi daļa no vīru koŗa "Burinieks". Uzcirtušies parādes uniformās, šie vīri diriģenta Jāņa Sējāna vadībā burinieku īpašniekiem, cienītājiem un apbrīnotājiem sniedz nelielu koncertu. Un lieki teikt – vīru spēkpilnās dziesmas ieliksimo kā liekus, tā mazus.

Sarīkojuma idejas autore un saimniece Laura staro priekā – ceļot gaismā vectēva roku darinājumu, viņai ir izdevies radīt notikumu, ko sola pārvērst par rēgulāru tradīciju. Jo ir skaidri zināms, ka kaut kur pasaulē mīt vēl neapzināti Laimoņa Veidemaņa radīti burinieki. Un ir tik skaisti, ka burinieki salido mājās.

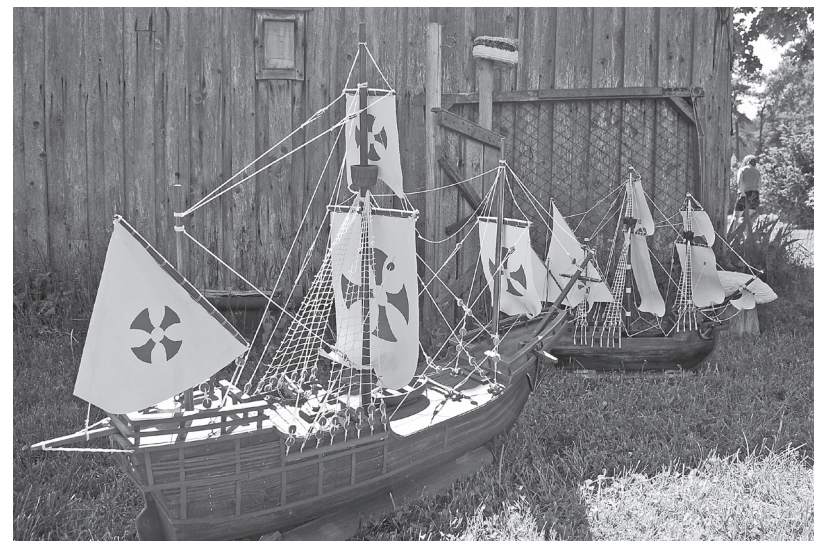
Kad kuģi salido...

Laimonis Veidemanis (1930. – 2012.)

Laura Kļaviņa ar kuplo burinieku kolekciju // Foto: Daiga Brinkmane

Šie burinieki raisa sapņus un ilgas par tālām jūrām // Foto: Daiga Brinkmane

Vīru koŗa "Burinieks" dziedātāji kopā ar Lauru Kļaviņu un diriģentu Jāni Sējānu (centrā) // Foto: Daiga Brinkmane

Saimnieces Laurus dēliņš Eduards dziesmu varā // Foto: Daiga Brinkmane

Tukšums aizpildīts

(Turpināts no 6. lpp.)

Atzīstami, ka autors samērā daudz iepazīstina ar Jāņa Zāliša vērtējumiem, bet varējām vēlēt, lai arī viņa priekštecis kritikā Emīls Dārziņš, kuŗš 1908.-1910. gadā rakstījis vairākus desmitus kritiku par Jūrmalas simfoniskajiem koncertiem, būtu pārstāvēts. Ir jau tiesa, ka Dārziņa kritikas vairākkārt izdotas un labāk pazīstamas. Tomēr viņa spriedumi intelektuāli papildinātu dažus citētos cittautu kritiķus, kuŗi pārāk bieži iztikuši ar tādām paviršām atziņām, kā "orķestris spīdoši tika galā ar saviem pienākumiem" (17. lpp.) un tamlīdzīgām.

Ļoti vērtīga un informatīvi bagātīga lasāmviela paveŗas arī, ie-

skatoties grāmatā skartajā otrajā laikposmā (1920 – 1940). Arī šis Jūrmalas koncertu posms, kur dominējuši latviešu mūziķi, mūsu literātūrā par mūziku maz aplūkots. Šeit atklājas gluži jauni fakti par skaņdarbiem un diriģentiem, kuŗi līdz šim nemaz nav bijuši mūzikas informācijas apritē.

Grāmatā aptvertais 100 gadu laikposms Jūrmalas un Ķemeru simfonisko koncertu dzīvē aizpilda nepiedodami ilgi ciestu tukšumu mūsu vēsturē. Sava īpaša nozīme ir vācu un pārējo cittautiešu darbības fiksācijai grāmatā. Kā varējām pārliecināties, piemēram, 2014. gada aprīlī Rīgā sarīkotajā starptautiskajā konferencē par vācu un latviešu mūzikas attiecībām 19. un 20. gadsimtā, tad

arī pašu vācu mūzikas vēsturnieku informācija par viņu tautiešu darbības periodu Baltijas zemēs ir gauži fragmentāra un nepilnīga. Šī perioda mantinieki esam mēs, un mums jābūt atbildīgiem, lai informācija, ko pamatoti var no Latvijas lūgt kolēģas ārzemēs, būtu apkopota, pēc iespējas pilnīga un pieejama. Elmāra Zemoviča grāmata ir līdz šim, liekas, pats lielākais solis minētā uzdevuma veikšanas ceļā.

Pateicība arī grāmatas pievilcīgā ārveida nodrošinātājiem un visai izdevēju komandai, kā arī apgādam *Laika grāmata*, kas pēdējos gados laidis klajā ne tikai šo, bet vēl vairākas citas mūzikas tematiku iztīrājošas grāmatas. Lai veicas turpmāk!

Elmārs Zemovičs

Simfoniskā koncertdzīve Jūrmalā līdz 1940. gadam

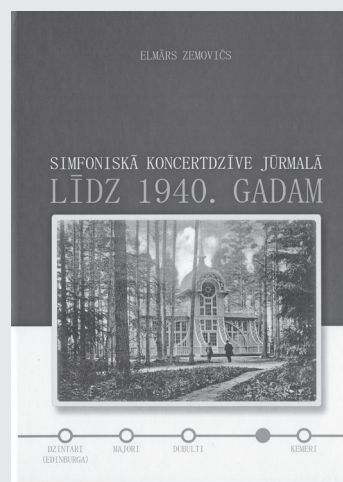
Bagātīgi ilustrēta, saturiski saistoša, informatīvi plaša grāmata, 191 lpp.

Jau nopērkama Latvijas grāmatnīcās. Interesenti ārpus Latvijas to var iegādāties, sazinoties ar redakciju.

ASV – rakstot čeku par USD 45,-, t.sk. pasta izdevumi, **Rasmai Adams.**

"Mūsu priekšā ir grāmata par agrāk gandrīz neskartu Latvijas mūzikas dzīves nozari, kuŗas vēsture sniedz atpakaļ līdz 1840. gadam..."

Mūzikologs Arnolds Klotiņš

JAUNUMI VĪTOLU FONDĀ

Māra Prāvs dibina stipendiju mātes piemiņai

VITOLU FONDS

*"Ej, bāliņ, taisnu ceļu,
Runā taisnu valodiņu.
Tad Dieviņš palīdzēs
Godam mūžu nodzīvot."*

Mūžs – tas ir ceļš, ko var iet divējādi: pa malīņu kautrīgi un nemanāmi laipojot vai arī taisni, pa pašu vidu, nelokoties un nekļūstot, bet tautas tikumus un Dieva likumus ievērojot. Ne vienmēr tas ir viegli un vienkārši – Liktenis piedāvā ne vienu vien pārbaudījumu, kuŗu izturēt spēj tikai cilvēks ar stipru gribu un pārliecību par sava eļamā ceļa pareizību. Tieši tā – taisnu ceļu eļot un taisnu valodu runāēot – savu mūžu nodzīvoja Valija Tija Sausiņa (Lapševskis), kuŗai lielu daļu mūža nācās pavadīt Zviedrijā. Taču Valijas kundze nekad neaizmīrsa ne Talsus, savu dzimto pusi, skaisto deviņu pakalnu pilsētu, ne tos tikumus, kas iemantoti jau bērībā, vēl šeit, Latvijā, dzīvojēot, – godīgumu, čaklumu un savas zemes mīlestību.

Godinēot mātes piemiņu, Valijas Tijas Sausiņas meita Māra Prāvs dibina stipendiju, lai atbalstītu jauniešus no Talsiem, kuŗš izvēlēēies studijas apgūt tautsaimniecības vai lauksaimniecības nozarē. Šo stipendiju uzticēts administrēt Vitolu fondam.

Valija Tija Sausiņa (Lapševskis) dzimusi 1921. gada 26. janvārī, dienā, kad notika Latvijas atzīšana *de iure*. Viņa smeējoties ir teikusi: *"Kamēr es te jūsu priekšā*

sēdēšu un jūs mani redzēsiet, jūs zināsiet, ka tieši tik veca ir Latvijas valsts, un neaizmīrsiet to nekad!" Valijas kundze bērību pavadīja Talsos, uzaēgot dzirnavu un kokzāēētavas īpašnieku Žaņa un Emmas ģimenē. 1944. gadā Talsu baznīcā Valija salaulājās ar tālbraucēēu jūras kapteini un kuēa īpašnieku Jāni Gustavu Sausiņu. Tajā pašā gadā sākās krievu armijas iebrukums Kurzemē, un 23 gadu vecumā Valija kopā ar māsu Ilgu un māti Emmu no Uēzavas jūrmalas atstāja Latvijas krastu, lai kopā ar citiem patvēruma meklētāējiem šķērsotu Baltijas jūru un dotos uz Gotlandi. Laimīgā kārtā pēc dažām dienām vīrs Jānis arī ieradās Zviedrijā, un ģimene apmetās uz dzīvi Gēteborgā. Viņi bija viena no pirmajām latviešu ģimenēm, kuŗi trimdas laikā uzēcēla Zviedrijā māēu. Valijas un Jāņa Sausiņu ģimenē tika uzauzdināti trīs bērni: Juris, Mārtiņš un Māra. Vecāki bērņus audzināja patriotiskā garā un vienmēr uzsvēra, ka ir jāatceras, ka Latvijai jāēbūt brīvai valstij. Valija savu dzīvi vēltēja galvenokārt ģimenei. Viņa ļoti mīlēja dabu, tīrību, visu skaisto. Valija pēc smagas slimības no dzīves šķīrās 2009. gada 27. novembrī un atdusas Gēteborgas kapsētā blakus vīram Jānim.

Māra Prāvs dzimusi 1949. gada 22. martā Gēteborgā, Zviedrijā. Viņa pati priecāējas, ka esot īsts "pavasara bērņs" – allaēz gaiša, pozitīva, skolas laikā – ļoti

Māra Prāvs

uzcītīga skolniece. Māra izglītojusies Minsteres latviešu ģimnazijā – vēlēējusies mācīties turpat, kur zināšanas apguvis viņas vecākais brālis Mārtiņš. Pēc ģimnazijas absolvēšanas viņa vēlēējās studēt Minsteres medicīnas fakultātē, bet vecāki bija ieplānoējuši emigrēt uz Kanadu. Tur Māra uzsāēka studijas franēu universitātē Otavā, kur absolvēja divas fakultātes ar priekšmedicīnas zināšanām. Viņa ieguva bioloēģijas un bioķīmijas bakalaura gradu Karletonas Universitātē (*Carleton University*). Ar

dzīvesbiedru Māri viņa satikās *Nākotnes 70* jauniešu dienās Toronto. Māra bija ļoti aktīva LNJK (Latviešu nacionālā jauniešu apvienība Kanadā) biedre un tika ievēlēta LNAK valdē. Tika nodibināta ģimene, un turpmākā dzīve ritēja Amerikā, vispirms Filadelfijā. Māra uzsāēka darbu farmācijas kompanijā *Merck Sharp & Dohme*. Kompanijā bija nepieciešams darbinieks ar valodu zināšanām, un Māra ļabi prata zviedru, norvēēgu, daēnu, vācu valodas. Tā bija viņas pirmā un pēdējā darba vieta – šeit tika nostrādāti

32 gadi. Mārai allaēz ir bijis svarīgs viss, kas saistās ar Latviju. Kad viņas meitas bija mazas, viņa ar vīru darēojās latviešu skolā Filadelfijā, veda bērņus uz latviešu nometnēm un skoloēja viņus Gārezerā. Māra ir filistre korporācijas *Daugaviete* Filadelfijas kopā. Vēlāk, aizeēot pensijā, abi ar vīru pārcēlās uz Floridu, kur abi aktīvi iesaistījās Floridas latviešu sabiedrībā. Māra aktīvi darēojās Sv. Pētersburgas latviešu biedrības valdē, Sv. Pētersburgas Daugavas Vanagu apvienības valdē un ir ziedoējusi arī *Saulgrieēu* nometnei Latvijā.

Māra pati atzīst, ka nekad nesēot cerēējus, ka atgriezēēoties Latvijā – tolaik licies, ka tas paliks tikai sapnis, lai gan vīrs Māris vienmēr bijis pārliecināts, ka Padomju Savienība reiz sabruks. Tagad Māra saka: *"Esmu pateicīga Dievam, ka man ir dota iespēja redzēt Latviju, redzēt savas dzimtās māēas un dzimto pilsētu. Manai mammai bija iespēja atēēūt daļu no saviem lauksaimniecības īpašumiem. Tos pārdēdot, es vēlēējos ziedēt daļu no iegūtāējiem līdzekļiem. Mans noteikums, pārdēdot īpašumu, bija pārdēot to tikai latvietim. Es jūtos pateicīga savai mammai, tāēēdēļ nevēēlos, lai viņas vārds pazūd. Jūtos tā, it kā ielīktu sēēkliņu zemē, lai tā varētu izaēugt par skaistu augu. Tas ir veids, kā turpināt mammas piemiņu un sniegt kādam centīēgam jauniešim iespēju iegūt augstāko izglītību. Vēēlos, lai turpinās ēēdes reakcija, kad no manas labās grības arī kāds jauniešis iedvesmētos un tālāk nestu pasaulē labestību."*

Šī mazā sēēkliņa, auglīgajā Latvijas zemē likta, rūēpīgi kopta un lolota, noteikti izaēugs par burvīgu ziedu vai raēzenu koku un priecēs ne vienu vien. Un tam būs stipras un dziēlas saknes – gluēzi kā cilvēkiem, kuŗi, Liktenis vēēju svaidīti, savas zemes mīlestību spēējuši dzīvu saglabāt.

Vitolu fonds
www.vitolufonds.lv

Cels "Pieminekli Brīvībai", kas veltīts Zēdelgēmas nometnes gūstekņiem

Zēdelgēmas pilsēta Beļģijā un Latvijas Okupācijas muzejs ir vienojušies izveidot un 2018. gada oktobrī atklāt "Pieminekli Brīvībai", kas atradīsies nesen izveidotajā Brīvības laukumā (*Brivibaplein*) Zēdelgēmā. Pieminekļa skīču konkurss un pieminekļa izveidošanai paredzēts 100 000 eiro liels finansējums. Finansējumu līdzīgās daļās segs Zēdelgēmas pilsēta un Okupācijas muzejs. Muzeja finansējuma daļu paredzēts iegūt ziedojumos.

Dalībai pieminekļa skīču konkursā ir uzaicināti pieci Latvijas skulptori, kuŗus skīču projektu izstrādei organizātori nodrošinās ar 1000 eiro (bruto) lielu autorhonorāru. Uzvarētāju septembrī noteiks žūrija. Tās sastāvā būs četri Zēdelgēmas pilsētas un četri muzeja nozīmēti pārstāvji. Tēlnieks – konkursa uzvarētājs – saņems 2000 eiro balvu, un ar viņu slēgs līgumu par pieminekļa izgatavošanu. Otrās vietas ieguvējs saņems 1000 eiro, trešās – 500 eiro balvu.

Kā vēlējas Zēdelgēmas pilsētas puse, pieminekļa dizainā jāiekļauj jēdziens "brīvība" tās simboliskajā nozīmē. Piemineklim jāatgādina par latviešu un citu Baltijas karaģūstekņu atrašanos Zēdelgēmas britu kontrolētajā karaģūstekņu nometnē 1945.–1946. gadā un vēsturiskās saites starp Zēdelgēmu un Latviju, kas izveidojušās no šī pēckara notikuma. Pieminekļa dizainam arī jāpiemin Latvijas Brīvības pieminekļa makets, kuŗu latviešu karaģūstekņi 1945. gada

novembrī izveidoja karaģūstekņu nometnē. Pieminekļa skaidrojums būs vairākās valodās.

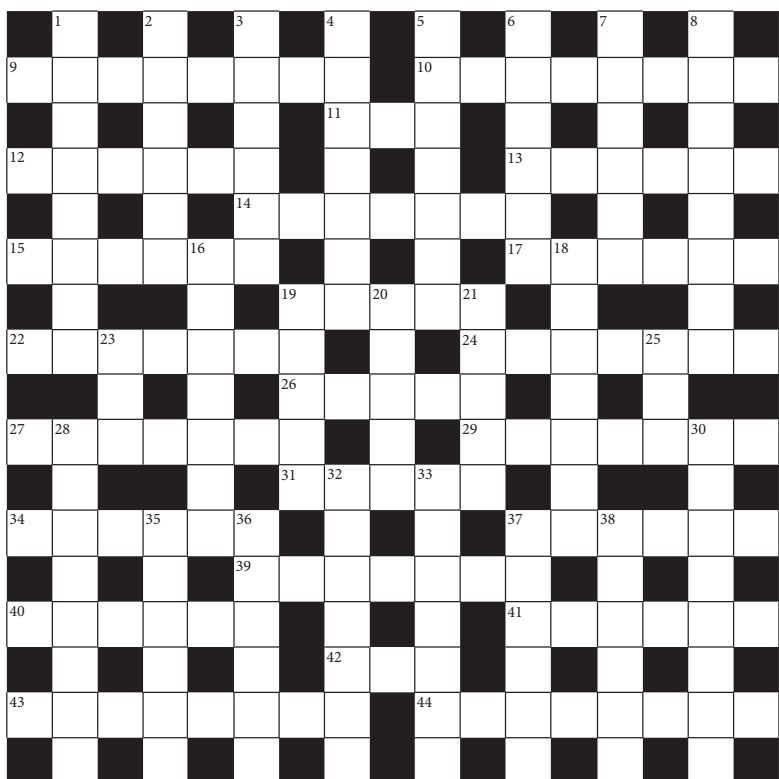
Laukums *Brivibaplein* atrodas jaunā pilsētas rajonā apmēram trīs kilometrus no agrākās gūstekņu nometnes, ko pašlaik pārvalda Flāmu mežu un dabas aģentūra, bet ko drīzumā plānots daļēji atvērt sabiedrībai kā dabas rezervātu un brīvdabas muzeju. 2014. gadā Okupācijas muzeja filmēšanas grupa filmēja saglabātās karaģūstekņu barakas un citas nozīmīgas vietas. Šai laikā muzeja pārstāvju, Zēdelgēmas pilsētas un tās vēsturnieku vidū izveidojās cieša sadarbība.

Sadarbības rezultātā tapa muzeja producētā dokumentālā filma *Zēdelgēma*, kas stāsta par Zēdelgēmas nometnes latviešu un citiem

Baltijas karaģūstekņiem. Kara laikā viņus nelikumīgi iesauca no okupētajām Baltijas valstīm (1941–1944) vācu armijā un iesaistīja kara darbībā pret padomju armiju ārpus Baltijas, galvenokārt Polijas rietumos un Pomerānijā. Tuvojoties kara beigām, daudzi no viņiem devās rietumu virzienā, lai izvairītos no nokļūšanas padomju armijas gūstā, kas jau atkārtoti bija okupējusi Baltijas valstis. Kara vīri padevās sabiedrotajiem Britu okupācijas zonā. Pēc kara Zēdelgēmas nometnē bija ieslodzīti aptuveni 11 000 karaģūstekņu no Latvijas. Spītējot nelikumīgi iesauktu karaģūstekņu statusam pēc kara, šie karaģūstekņi nebrīvē pieminēt brīvību un savas valsts neatkarību.

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Līmeniski. 9. Apdzīvota vieta Smiltēnes novadā. 10. Ostas pilsēta Meksikā. 11. Trigonometriskā funkcija (apzīmējums). 12. Marokas galvaspilsēta. 13. Moža, žirgta. 14. Zvirbulveidīgo kārtas putns. 15. Iesauka. 17. Tārņveidīgo kārtas putni. 19. Citas (puses). 22. Noteiktā kārtībā ailēs sagrupētu priekšmetu nosaukumu saraksts. 24. Polītiskas partijas vadonis. 26. Magnētiskās indukcijas mērvienība. 27. Šachta pazemes komunikāciju vizuālai

kontrolē. 29. Senas gaŗuma mērvienības krievu mēru sistēmā. 31. Stiprinājuma elements. 34. Lašveidīgo kārtas zivis. 37. Saņemt. 39. Rožu dzimtas krūms. 40. Ierīce kuŗa nostiprināšanai brīvā ūdenī. 41. Viens no daiļliteratūras pamatveidiem. 42. Sievietes vārds (martā). 43. Paaugstinājumi lektoriem, mācībspēkiem. 44. Vācu fiziķis (1845–1923).

Stateniski. 1. Tauriņziežu dzimtas koks vai neliels krūms. 2. Pilsēta Ēģiptes dienvidos. 3. Upe

Vidzemē. 4. Iesist ar kāju. 5. Novada centrs Latvijā. 6. Suņu dzimtas dzīvnieki. 7. Pilsēta ASV, Eri ezera krastā. 8. Itāliešu komponists (1660–1725). 16. Apdzīvota vieta Krāslavas novadā. 18. Apdzīvota vieta Krimuldas novadā. 19. Kuŗu piestātnes. 20. Tēls J. Jaunsudrabiņa stāstā "Vēja ziedi". 21. Gods un atzinība. 23. Milzu žņaudzējčūska. 25. Bārt. 28. Mēneša pirmās dienas nosaukums senajiem romiešiem (daudzskaitli). 30. Valodas paveids. 32. Skalbjū dzimtas augi. 33. Jūrmalas pilsētas daļa. 35. Akustiskas signālierīces. 36. Pilsēta Itālijā, Sardīnijas salā. 37. Viesu pieņemamā telpa. 38. Oficiāls valsts simbols.

Krustvārdu mīklas (Nr. 25) atrisinājums

Līmeniski. 1. Baraba. 5. Precēs. 9. Gaudi. 11. Lapiņš. 12. Slika. 13. Renes. 14. Gānīt. 15. Delībs. 16. Agresori. 22. Paniņas. 23. Dievināt. 25. Erdogans. 26. Pumpurs. 30. Viesulis. 34. Aļaska. 36. Kongo. 37. Ledus. 38. Amanda. 39. Elvira. 40. Tedi. 41. Skauti. 42. Ķeksēt.

Stateniski. 1. Beluga. 2. Repins. 3. Baŗuta. 4. Kamenes. 6. Rilke. 7. Cienīt. 8. Skaust. 10. Dzelonis. 15. Dievturi. 17. Glazgova. 18. Ganes. 19. Kilda. 20. Knupt. 21. Ēters. 24. Interese. 27. Bubulis. 28. Vanags. 29. Havana. 31. Skulte. 32. Intīms. 33. Nokaut. 35. Kūdit.

ĪSZIŅAS

Cēsis no 21. līdz 23. jūlijam notiks gada lielākie svētki "Cēsis 811". 21. jūlijā Vidzemes koncertzālē *Cēsis* notiks svētku atklāšanas koncerts – 1. Starptautiskais zvanu festivāls, Cēsu Pils parkā izskanēs rokmuŗikas festivāls *Fono Cēsis*, balle Rožu laukumā, kur spēlēs Aizgaļu ģimene no Cēsim. 22. jūlijā Maija parkā sāksies gastronomijas mistērija "Parks uz paplātes", kuŗā būs baudāmi dažādu restorānu uzburti gardumi kamerorķestra skaņu garnējumā un strūklaku šalkoņā. Rožu laukumā būs Latvijas novadu "Siera diena 2017". 23. jūlijā būs Cēsu sporta diena.

Liepājā 21. jūlijā J. Čakstes laukumā, stiprinot latviskumu un gatavojoties Latvijas simtgadei, jau trešo vasaru, reizi mēnesī, liepājniekiem un viesiem būs iespēja apmeklēt kultūras nakts koncertus. **Rožu laukumā būs Annas dienas tirdziņš.** Amatnieki izrādīs un pārdos praktiskas lietas ikdienai – no koka, kalumiem, dzijas un keramikas, būs arī suvenīri un dažādas rotaslietas. 22. jūlijā būs **Kartupeļu balle Kungu ielas kvartālā.**

Jaunmoku pilī 9. jūlijā notika 10. Dārza svētki "Laiks bez sinonīmiem" sadarbībā ar Bacha muŗikas fondu (vadītāja Aina Kalnciema). Kolonnā zālē atklāja Guntas Frīdenbergas fotoizstādi "Otrpus tiltam". Zinātnes teātris izrādīja "Laboratorium", bet rakstniece Guna Roze vadīja filozofiskas sarunas "Fotomirklis – dod vai atņem". Svētki izskanēja ar Starptautisko Bacha kamermuŗikas koncertu, ar stīgu kamerorķestra *Sinfonia Concertante* (vadītājs A. Vecumnieks) piedalīšanos.

Rēzeknē norit pieminekļa *Latgales Māra* tīrīšanas darbi, ko veic SIA "Koka ēka" būvuzņēmums no Jelgavas par piešķirtajiem 7828,70 EUR no pilsētas domes budŗeta. Darbus plāno pabeigt līdz 31. jūlijam.

Neretas ev. lut. baznīcai (iesvētīta 1593. gadā) jau vairākas nedēļas norit fasādes atjaunošanas darbi. Nepieciešamā nauda (50 000 EUR) iegūta, piedaloties Lauku atbalsta dienesta projektu konkursā, bet 10 % ir Neretas novada domes līdzfinansējums. Pirms 15 gadiem par draudzes līdzekļiem nomainīts jumts un vēlāk atjaunotas ērģeles. Nākamgad dievnamam apritēs 425 gadi!

Latgales baznīcās no 14. līdz 30. jūlijam notiks VIII Ērģelmuŗikas svētki – festivāls "Latgales ērģeļu dienas 2017". Ieeja par ziedojumiem, kuri tiks novirzīti Kārsavas ērģeļu restaurācijai. 30. jūlijā plkst. 17 – festivāla nobeigums Rēzeknes Jēzus sirds katedrālē.

Valkas bibliotēkā no 3. jūlija līdz 25. augustam apskatāma ceļojošā Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) izstāde "Īpaša grāmata īpašā vietā". Akcijā "Tautas grāmatu plaukts" ir iespēja ikvienam dāvināt LNB sev īpašu grāmatu, titullapā ierakstot veltījumu vai personisku stāstu, kas saistās ar šo grāmatu, vēsta par dāvinātāja dzimtas vēsturi, par ikdienu, nejausībām, sajūtām un uzskatiem. Lūk, izstādē "Īpaša grāmata īpašā vietā" ir iespējams aplūkot šādas grāmatas.

Latvijā 7. jūlijā notika "magiskās" 07.07.2017. laulības, kuras reģistrēja Dzimtsarakstu nodaļās **Liepājā** (8), **Ogrē** (9), **Jelgavā** (13), bet kopumā pa visu Latviju notika 300 kāzas, kā arī apprecējās šā gada 5000. pāris. Vēl īpašais datums ir pirmdien **17.07.17.**, kuŗu arī daudzi izvēlējušies par kāzu dienu.

Skrīveru pārtikas kombināta raŗotajai piena konfektei "Gotiņa" – 60 gadu. Jubilejai par godu nedēļu noritēja atvērto durvju diena ikvienam interesentam. Viesu pulkā bija gan no Latvijas reģioniem, gan ES valstīm un Amerikas. Uzņēmums kopā ar Skrīveru Muŗikas un mākslas skolu aicināja bērniem uzzīmēt savu konfekšu etiķeti, kas tagad ir nopērkamas firmas veikalā Skrīveros.

Daugavpili 7. jūlijā darba vizītē apmeklēja Rīgas domes delegācija priekšsēŗa Nīla Uŗakova vadībā. Viņi tikās ar Daugavpils domes priekšsēŗi Andreju Elksniņu un viņa vietniekiem Richardu Eigimu, Līviju Jankovsku un Valēriju Kononovu, izpilddirektori Ingu Goldbergu. Tika apspriestas sadarbības iespējas starp abām pilsētām. Latvijas abu lielāko pilsētu vadība vienojās tuvākajā laikā parakstīt sadarbības memorandu.

Saldū no 21. jūlijam līdz 23. jūlijam Kalnsētas parka estrādē notiks festivāls "Saldus saule". Sestdienas ritā sāksies Saules gadatirgus un dažādas radošas, sportiskas aktivitātes. 22. jūlijā plkst.12 uz lielās skatuves sāksies bērnu koncerts "Saldus Saulīte", kuŗā uzstāsies Saldus un Brocēnu novada jaunie talanti. Nakšņošanai iekārtota telšu pilsētiņa.

Ozolaines pagasta Bekšu ciems no 21. līdz 23. jūlijam aicina uz pirts festivālu "Ozolpēriens". Tas pulcēs dabas veselības pirtniekus, masierus, spa meistarus un aŗūrvēdas speciālistus. Notiks meistarklases, diskusijas profesionāļiem un lekcijas visiem interesentiem, arī koncerti, radošās darbnīcas un amatnieku tirdziņš. Būs iespēja uzcelt telti nakšņošanai "Pārpardes zieds pilsētiņā".

Ventspilī 22. jūlijā notiks VIII Nūjošanas festivāls "Nūjojam ziedošā Ventspilī". Pirms starta, kas paredzēts plkst.12, notiks modes skate, kuŗas motīvs šogad ir ziedi.

Īsziņas sagatavoŗusi **Valija Berkina**

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Gertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.

Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Gertrūdes iela 27, Rīga,
LV-1011 (Darba laiks P.O: 9-17, Pk: 9-13)
Tāl. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis (admin.)
Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick Northants.
NN6 7TJ. Tāl. 01788823438, fakss 01788822441.
Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas;
pieņem Rietumu abonementus, izņemot
Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā: Terēze Bogdanova, tālr.:
07788790952, e-pasts: tereze.bogdanova@inbox.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Lielbritānija: 6 mēnešiem GBP 75; 12 mēnešiem GBP 145. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Liel-britānija par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrija: 6 mēneši SEK 875; 12 mēneši SEK 1550.
NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKS-FÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Paziņojumus, sludinājumus, reklāmu sūtīt uz Rīgas redakciju. Abonentu administratore +371 26134315, red. +371 67326761, e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 155 eiro; 6 mēn. – 85 eiro; BL konts Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts IBAN: DE94200100200271751204, BIC: PBNKDEFF. Adrese abonēšanas jautājumiem: Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 85 eiro; 12 mēnešiem 155 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 110,-; 12 mēnešiem USD 205,-.

Latvijā: 6 mēnešiem 33 eiro, 12 mēnešiem 55 eiro.

Digitālā avīze – 55 eiro 12 mēnešiem
Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā GBP 3,50 (EUR 6) par 10 mm augstu vienslejiģā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) GBP 45. Zviedrija – SEK 600.

Komerālie sludinājumi €7 (EUR 12) par 1 sejas cm. Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011, Latvia
Iespiests: SIA EŅEKO, Rīga

“LATVIJAS GRĀMATA”

Rakstiet, zvaniet, un grāmatas Jums piesūtīs pa pastu.

SIA “L. Grāmata”
Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
Tāl. +371 67223294
Tālrunis +371 67227248
E-pasts: lgramata@lgramata.lv

www.brivalatvija.lv

Vēlaties uzzināt
par tautiešiem Lielbritānijā?

www.latviesiem.co.uk

Esi mūsdienīgs!

www.307.lv

Sludinājumus laikrakstā
BRĪVĀ LATVIJA
iesniedz ērti
no sava datora

307.lv

SĒRAS

Mūžībā aizgājusi mūsu miļā māmiņa, vecmāmiņa
ILONA BRIGITA BIRZGALE,
dzimusi **ROZĪTE**

Dzimis Daugavpils cietoksnī 1926. gada 16. augustā,
mirusi “Straumēnos”, Anglijā, 2017. gada 5. jūlijā

Man paliks Tavi vārdi,
Man paliks Tava sirds,
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē
Vēl Tavas acis pretī mirdz.

Viņu miļā piemiņā paturēs
meitas **Dace un Baiba**, znots **Eduards**
un mazmeitas **Liāna un Matilde**
un **Ilga Rozīte**, brāļa sieva **Zilākalnā**, Latvijā

Izvadīšana no **Rainsbrook** krematorijas Ragbijā
pirmdien, 31. jūlijā, plkst. 15.

ZIEDOJUMI LAIKRAKSTAM 2017. gada maijā un jūnijā

I. B.B. Birzgaļe, “Straumēnos”; V. Eksts, *Leamington Spa*; E. Rusovs, Beizingstoukā; H. Teriņš, Vulverhamptonā; Dz. Jones, Čingfordā.
Kopā – GBP 95

Brīvās Latvijas izdevēji, redaktore un Lielbritānijas administratore izsaka visiem ziedotājiem sirsnīgu pateicību mūsu laikraksta atbalstam.

Aicinām atbalstīt virtuālo enciklopēdiju

Nekropole.info arī materiāli,

veicot mērķa ziedojumus. Šis ir unikāls projekts, kuŗam nav analoga pasaulē. Mēs tveŗam pasaules aizejošo vēsturi, par centrālo asi, ap kuŗu viss griežas, liekot Latviju.

Tas varbūt ir ambiciozi, bet – kuŗš gan darīs, ja ne mēs paši?!

Skatiet – **www.nekropole.info!**

Čaklā rokdarbniece,
mūsu tīrās mātes valodas glabātāja
ILONA BIRZGALE

nolika adikli saulainā 5. jūlija pēcpusdienā
“Straumēnu” muižā.

Sirsnībā viņu atcerēsies **Sarmīte**

SPORTS

SPORTS

SPORTS

Vimblonas vilinājums un pārbaudījumi

JEĻENA OSTAPENKO IEKĻŪST CETURTDALFINĀLĀ!

Tenisa Mekā Vimblonā, Anglijā, risinās *Grand Slam* serijas turnīrs. Tas ir viens no četriem augstākās raudzes turnīriem tenisa apritē, tiek spēlēts uz zālāja un ir vecākais un prestižākais tenisa turnīrs pasaulē. Pirmais čempions tika noskaidrots jau 1877. gadā. Turnīra nosaukumā nav iekļauts vārds *Open*, kā tas ir pārējos trīs *Grand Slam* serijas turnīros. To sauc par čempionātu (meistarsacīkstēm). Centrālais laukums nav nosaukts nevienā tenisista vārdā. Un, protams, dreskods – visiem turnīra dalībniekiem jāģērbjas ir baltā. Pavisam baltā. Vēl viena tradīcija ir, kad spēles uzvarētājs laukumu pamet kopā ar zaudētāju. Pateicoties ilgajām tradīcijām, Vimblona ir īpašs turnīrs tenisa notikumu kalendārā. Jau vēsturiski šis sporta veids bija izplatīts bagātnieku un aristokrātu vidū. Vimblonas meistarsacīkstēs piekoptās tradīcijas var tulkot kā vēlmi uzturēt dzīvu šo patosu. Par Vimblonas firmas dzērieniem tiek uzskatīti šampanietis un atdzēsēta likiera limonāde. Par firmas uzskatu – zemes ar putukrējumu. Ogas tiek rūpīgi atlasītas Kentas grāfistē un katru rītu vienā un tajā pašā laikā tiek nogādātas turnīra norises vietā. Tiek lēsts, ka meistarsacīkšu laikā tiek apēstas apmēram 30 tonnas zemes un septiņi tūkstoši litru putukrējuma.

Šogad interese par Vimblonas meistarsacīkstēm no Latvijas puses ir lielāka nekā jebkad. Tajā piedalās iepriekšējā *Grand Slam* čempione **Jeļena Ostapenko**. Turklāt Jeļena (Aļona) šeit jau ir uzvarējusi junioru līmenī. **Anastasija Sevastova** atrodas starp planētas 20 labākajām tenisistēm. **Ernests Gulbis** ir apņēmības pilns.

Par pirmajām Vimblonas cīņām jau ziņojām mūsu laikraksta iepriekšējā numurā. **Sevastova** pirmajā spēlē uzvarēja Kazachstānas tenisisti, bet otrā kārtā zaudēja Hītereī Vatsonei no Lielbritānijas, kas *WTA* rangā ir 102. vietā (Sevastova – 19.) – 0:6 un 4:6. Londonai neraksturīgā svelmē (+30 grādi) Latvijas sportiste stundu izturēja un tad nācās padoties. Anastasijas pretiniece bija pārāka visos tenisa komponentos. Ostapenko pārspēja Baltkrievijas tenisisti Aļaksandru Sasnoviču.

Ostapenko otrajā kārtā ar 4:6, 7:6 (4), 6:3 pieveica Kanadas tenisisti Fransuāzu Abandā (*WTA* 142. v.), pirmoreiz iekļūstot augsta prestiža turnīra trešajā kārtā. Viņa nebija pārāk priecīga par savu sniegumu pret Abandu, taču priecājās, ka iekļuvusi trešajā kārtā: "Es nebiju pārāk priecīga par to, kā spēlēju, bet priecājos, ka spēju izcīnīt uzvaru. No 3:3 trešajā setā es sāku spēlēt normāli. Svarīgi ir uzvarēt, kad neizdodas parādīt savu labāko tenisu."

Ostapenko trešās kārtas spēlē ar rezultātu 7:5, 7:5 aizraujošā cīņā pārspēja itālieti Kamilu Džordži, sasniedzot turnīra astotdaļfinālu.

Ši gada *French Open* čempione Ostapenko *WTA* rangā ir 13. vietā, bet Džordži – 86. pozīcijā. Pēc spēles Jeļena pauda neapmierinātību ar Džordži komandas, īpaši viņas tēva, rīcību, norādot, ka Ostapenko serves brīžos kāds no Itālijas tenisistes pārstāvjiem ir apzināti trokšņojis.

Ostapenko astotdaļfinālā spēlēja ar pasaules ceturto raketi Jeļinu Svitoļinu no Ukrainas. Ši gada *French Open* čempione Ostapenko ir *WTA* rangā 13. vietā un ar šādu numuru arī izlikta sacensībās, bet turnīra ceturta rakete Svitoļina ir piektajā pozīcijā. Tikmēr šī gada ieskaitē Svitoļina ir trešā, kamēr Ostapenko seko piektajā pozīcijā, līdz ar to pirmoreiz šī gada turnīrā savā starpā tikās divas tik veiksmīgas sportistes. Ostapenko iepriekš tikai reizi bija uzvarējusi tenisisti, kas pasaules rangā ir pirmajā piecniekā, kad Francijas atklāto meistarsacīkšu finālā pārspēja rumānieti Simonu Halepu. Tikmēr Svitoļina līdz šim uz zālāja nekad nav uzvarējusi pirmā divdesmitnieka sportistes.

lijas komandai Milānas *EA7 Emporio Armani*, kas spēlēja arī ULEB Eirolīgas turnīrā, vēsti vienības mājaslapa.

Par 27 gadus vecā Bertāna pievienošanu *EA7 Emporio Armani* neoficiāli informācija izskanēja jūnija beigās, bet nu darījumu apstiprinājis klubs. Iepriekšējā sezonā vecākais no brāļiem Bertāniem pārstāvēja Turcijas komandu Stambulas *Darišsafaka Dogu*, bet pie būtiskas lomas netika. Viņam bija spēkā līgums uz vēl vienu sezonu.

3X3 BASKETBOLISTU PANĀKUMS

Latvijas 3x3 basketbola izlase Amsterdamā sensacionāli triumfēja Eiropas kausa izcīņā – sporta veidā, kas no 2020. gada būs olimpisko spēļu programmā. Finālspele Latvijas izlase ar 16:13 pieveica Slovēniju. Pirms tam mūsu vienība pusfinālā pieveica arī pašreizējo pasaules čempioni Serbiju, bet ceturtdaļfinālā – šogad Pasaules kausa izcīņā bronzu izcīnījušo Franciju.

Mūsu zēni priecājas par uzvaru

Līdz ar to Latvija pēdējās trijās spēlēs uzvarējusi trīs spēcīgākās izlases šajā sporta veidā. Latvijas izlasi šajās sacensībās pārstāvēja Kārlis Pauls Lasmanis, Nauris Miezis, Edgars Krūmiņš un Agnis Čavars. Miezis tika nosaukts par šī turnīra vērtīgāko spēlētāju. Šīs bija vēsturē trešās Eiropas meistarsacīkstes – 2014. gadā Rumānija savās mājās finālā pieveica Slovēniju, bet pērn Slovēnija cīņā par zeltu uzveica Serbiju. Latvijas izlase līdz šim šajā turnīrā nebija piedalījusies.

Latvijas U-20 meiteņu basketbola izlase Portugalē Eiropas meistarsacīkšu pirmajā spēlē ar rezultātu 78:66 pārspēja Lietuvas

lidzauzdes, bet otrajā ar 55:67 zaudēja itālietēm. Pēc apakšgrupu sacensībām visas komandas iekļūs astotdaļfinālā, kur Latvijai kā B apakšgrupas izlasei pretī stāsies kāda no A apakšgrupas valstsvienībām – Spānija, Beļģija, Polija vai Zviedrija.

DAŽOS VĀRDOS

• Latvijas sportists **Jānis Preiss** Itālijā kārtējo reizi kļuvis par pasaules veterānu čempionu vindsērfingā *Formula* klasē. Preiss *Masters* grupā uzvarēja astoņos

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA DIEVKALPOJUMI

APVIENOTAJĀ LONDONAS LATVIEŠU EV. LUT. UN MIERA DRAUDZĒ

Brukvudas latviešu kapos, GU240BL, svētdien, 23. jūlijā, plkst. 14 dievkalpojums.

ZVIEDRIJA

Latviešu bērnu vasaras nomet-

nes Ēlandē rīkotāji aicina ģimenes ar bērniem pieteikties dalībai šīs vasaras nometnē, kuŗa notiks Ēlandē, Sandbijā, no 2017. gada 7. līdz 17. augustam. Nometne paredzēta 6 – 11 gadus jauniem bērniem un viņu vecākiem. Plašāka informācija un saziņa ar nometnes rīkotājiem nometnes mājaslapā www.facebook.com/LatviesuBernuNometneElande

nes Ēlandē rīkotāji aicina ģimenes ar bērniem pieteikties dalībai šīs vasaras nometnē, kuŗa notiks Ēlandē, Sandbijā, no 2017. gada 7. līdz 17. augustam. Nometne paredzēta 6 – 11 gadus jauniem bērniem un viņu vecākiem. Plašāka informācija un saziņa ar nometnes rīkotājiem nometnes mājaslapā www.facebook.com/LatviesuBernuNometneElande

DAIRIS BERTĀNS DODAS UZ MILĀNAS EA7 EMPORIO ARMANI

Latvijas nacionālās basketbola komandas aizsargs Dairis Bertāns pievienojies spēcīgajai Ita-